

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kaheksas koda)

26. mai 2016*

Riigiabi — Naftaalane teadustegevus — Kaudne ja piiramatult riigitagatis asutusele Institut français du pétrole (IFP), mis kaasneb avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatuse andmisega — Eelis — Eelise eeldamine

Liidetud kohtuasjades T-479/11 ja T-157/12,

Prantsuse Vabariik, esindajad: E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha ja J. Gstalter, hiljem E. Belliard, G. de Bergues, J. Gstalter ja S. Menez, seejärel G. de Bergues, S. Menez, D. Colas ja J. Bousin ning lõpuks G. de Bergues, D. Colas ja J. Bousin,

hageja kohtuasjas T-479/11,

IFP Énergies nouvelles, asukoht Rueil-Malmaison (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid É. Morgan de Rivery ja A. Noël-Baron, hiljem advokaadid É. Morgan de Rivery ja E. Lagathu,

hageja kohtuasjas T-157/12,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Stromsky, D. Grespan ja K. Talabér-Ritz,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue, milles palutakse tühistada komisjoni 29. juuni 2011. aasta otsus 2012/26/EL riigiabi C 35/08 (ex NN 11/2008) kohta, mida Prantsusmaa andis avalik-õiguslikule asutusele Institut Français du Pétrole (ELT 2012, L 14, lk 1),

ÜLDKOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president D. Gratsias, kohtunikud M. Kancheva ja C. Wetter (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik L. Grzegorzcyk,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. oktoobri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Hagejad Prantsuse Vabariik ja IFP Énergies nouvelles (edaspidi „IFPEN“) – mille ärinimi enne 13. juulit 2010 oli Institut français du pétrole – paluvad tühistada täies ulatuses komisjoni 29. juuni 2011. aasta otsus 2012/26/EL riigiabi C 35/08 (ex NN 11/08) kohta, mida Prantsusmaa andis avalik-õiguslikule asutusele Institut Français du Pétrole (ELT 2012, L 14, lk 1; edaspidi „vaidlustatud otsus“).
- 2 IFPEN on avalik-õiguslik uurimisasutus, millel on kolm üldise huvi ülesannet: nafta ja gaasi otsimise ning rafineerimistehnoloogia ja naftakeemia valdkonnaga seotud teadus- ja arendustegevus, inseneride ja tehnilise personali koolitamine ning asjaomaste valdkondadega seotud teavitamine ja dokumenteerimine (vaidlustatud otsuse põhjendus 14).
- 3 Lisaks kontrollib IFPEN otseselt ja kaudselt kolme äriühingut: Axens, Beicip-Franlab ja Prosernat, kellega ta on sõlminud teadustegevust ja litsentse käsitlevad ainuõiguslikud lepingud.
- 4 Kuni 2006. aastani oli IFPEN eraõiguslik juriidiline isik, kelle majanduslikku tegevust ja rahastamist kontrollis vastavalt Prantsusmaa siseriiklikule õigusele Prantsusmaa valitsus. 13. juuli 2005. aasta programmiseadusega nr 2005-781, millega määratakse kindlaks energiapoliitika suunised (loi n° 2005-781, du 13 juillet 2005, de programme fixant les orientations de la politique énergétique; *JORF*, 14.7.2005, lk 11570), kujundati IFPEN alates 6. juulist 2006 ümber avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks, täpsemalt avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks (vaidlustatud otsuse põhjendused 21–23).
- 5 Kohtutoimikust ilmneb esiteks, et selle ümberkujundamise tingis Prantsusmaa ametiasutuste soov viia IFPENi laad ja töökorraldus kooskõlla selle rahastamise viisiga. Et IFPENi rahastati peamiselt eelarveeraldise, oli ümberkujundamise eesmärgiks vähendada lõhet selle asutuse eraõigusliku staatuse ja tema vahendite olulise osa avalik-õigusliku päritolu vahel. Teiseks oli see ümberkujundamine osa Prantsusmaa uurimisasutuste staatuste ühtlustamise protsessist.
- 6 Mis puudutab avalik-õiguslike tööstus- ja kaubandusasutuste õiguslikku staatust Prantsusmaa õiguses, siis tuleb täpsustada, et need asutused moodustavad niisuguste avalik-õiguslike juriidiliste isikute kategooria, mis tegutsevad majanduslikku laadi tegevusaladel. Need on riigist eraldiseisvad juriidilised isikud, nad on rahanduslikult sõltumatud ning neile on antud erivolitused, mille hulka üldjuhul kuulub kas ühe või mitme avaliku teenuse osutamine. Prantsusmaa õiguse järgi ei kohaldata avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes maksejõuetusmenetlusi reguleerivaid üldnorme vastavalt üldpõhimõttele, et riigi vara ei ole arestitav. Seda, et avalik-õiguslike tööstus- ja kaubandusasutuste suhtes ei kohaldata maksejõuetusmenetlusi, on kinnitatud Prantsusmaa Cour de cassationi (kassatsioonikohus) praktikas 25. jaanuari 1985. aasta seaduse nr 85-98 ettevõtjate saneerimise ja pankroti kohta (loi n° 85-98, du 25 janvier 1985, relative au redressement et à la liquidation judiciaire des entreprises; *JORF*, 26.1.1985, lk 1097) põhjal.
- 7 Avalik-õiguslike tööstus- ja kaubandusasutuste õigusliku staatuse eripära on hakanud silma Euroopa Komisjonile, kes analüüsis seda staatust esimest korda 26. jaanuari 2010. aasta otsuses 2010/605/EL riigiabi C 56/07 (ex E 15/05) kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale La Poste (ELT 2010, L 274, lk 1; edaspidi „La Poste'i otsus“), lähtudes õigusnormidest, mis riigiabi Euroopa Liidus reguleerivad. Selles otsuses leidis komisjon, et avalik-õiguslikel tööstus- ja kaubandusasutustel on tänu oma

staatusele kaudne ja piiramatu riigigarantii oma majandustegevusele, milles kasutatakse riiklike vahendeid. Seda järeldati järgmiste asjaolude põhjal (vaidlustatud otsuse põhjendus 25 ning La Poste'i otsuse põhjendused 20–37):

- maksejõuetusmenetlusi käsitlevad üldnormid ei ole avalik-õiguslike tööstus- ja kaubandusasutuste suhtes kohaldatavad;
 - seevastu kohaldatakse avalik-õiguslike tööstus- ja kaubandusasutuste suhtes 16. juuli 1980. aasta seadust nr 80-539, milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist (loi n° 80-539, du 16 juillet 1980, relative aux astreintes prononcées en matière administrative et à l'exécution des jugements par les personnes morales de droit public; *JORF*, 17.7.1980, lk 1799), ning selle rakendusakte. Neis on aga sõnaselgelt märgitud, et avalik-õiguslike asutuste võlgade sissenõudmise puhul on pädevaks instantsiks riik ning antud riigile tähtsad volitused, nagu õigus teha maksekorraldusi ja piisavate ressursside loomine, samuti sätestatud põhimõte, et kui ükski muu lahendus ei ole võimalik, vastutab avalik-õigusliku juriidilise isiku võlgade eest riik.
 - avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse lõpetamise korral kohaldatakse üldjuhul võlgade riigile või mõnele teisele avalik-õiguslikule üksusele ülekandmise põhimõtet, nii et kõikidele avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse võlausaldajatele on tagatud, et nende nõue avalik-õigusliku asutuse ees ei jää kunagi rahuldamata.
 - avalik-õiguslikel tööstus- ja kaubandusasutustel võib olla eelisjuurdepääs riigikassa ettemaksukontodele.
- 8 La Poste'i otsuses leidis komisjon, et La Poste'i avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnev kaudne ja piiramatu riigigarantii kujutab endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, sest tänu sellele olid La Poste'il soodsamad rahastamistingimused kui need, mis tal oleks juhul, kui teda oleks hinnatud ainult tema enda väärtuse põhjal (La Poste'i otsuse punktid 256–300).
- 9 Selle menetluse kontekstis, mille tulemusena tehti La Poste'i otsus, teatasid Prantsusmaa ametiasutused 2006. aastal komisjonile, et kujundavad IFPENi ümber avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks. Seda teatati komisjonile 2005. aastal algatatud menetluse raames, milles arutati riigiabi käsitlevatest õigusnormidest lähtudes IFPENi rahastamist riiklikest vahenditest Prantsusmaa ametiasutuste poolt (vaidlustatud otsuse põhjendused 1–3).
- 10 Komisjon otsustas seepeale analüüsida küsimust, kas IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks võib kujutada endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, eraldi IFPENi riiklikest vahenditest rahastamise küsimusest. 16. juulil 2008 lõpetas ta IFPEN riiklikest vahenditest rahastamise arutamise, võttes vastu otsuse 2009/157/EÜ riigiabi kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale IFP (C 51/05 (ex NN 84/05)) (ELT 2009, L 53, lk 13). Samal päeval otsustas ta otsusega, mis avaldati Euroopa Liidu Teatajas (ELT 2008, C 259, lk 12; edaspidi „ametliku menetluse algatamise otsus“), algatada ametliku uurimismenetluse piiramatu riigitagatise kohta IFPENile ning palus asjast huvitatud isikutel esitada seisukohti.
- 11 Komisjon märkis ametliku menetluse algatamise otsuses eelkõige, et IFPEN saab enda ümberkujundamisel avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks eelise peamiselt tänu rahastamistingimustele, mida võib pidada soodsamaks kui tingimused, mis tal oleksid finantsturgudel. See eelis, mida rahastatakse riiklikest vahenditest, kujutab komisjoni sõnul endast riigiabi tema teatise [ELTL] artiklite [107] ja [108] kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT 2008, C 155, lk 10; edaspidi „teatis garantiide kohta“).

- 12 Prantsusmaa ametiasutused esitasid oma seisukohad selle otsuse kohta 14. oktoobri 2008. aasta kirjaga. Seejärel vastasid nad veel komisjoni täiendavatele küsimustele ja edastasid teabe IFPENi suhete kohta erinevate võlausaldajate rühmadega. 20. mail 2010 korraldati ka koosolek komisjoni ja Prantsusmaa ametiasutuste vahel.
- 13 Ka Axens' üks konkurent, UOP Limited, mis on Suurbritannia äriühing asukohaga Guilfordis (Ühendkuningriik), esitas vastuseks ametliku menetluse algatamise otsusele oma kommentaarid. Prantsusmaa ametiasutused said võimaluse esitada nende kommentaaride kohta oma seisukohad.
- 14 Komisjon võttis vaidlustatud otsuse vastu 29. juunil 2011.
- 15 Lähtudes samast arutluskäigust nagu La Poste'i otsuses ja viidates lisaks sageli sellele otsusele (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendused 98 jj), leidis komisjon vaidlustatud otsuses esiteks, et IFPENi ümberkujundamine 2006. aasta juulis avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuses andis talle eelise, mis seisnes piiramatuse ja kaudses riigitagatistes. Komisjon leidis ka, et selle tagatise puhul on tegemist riigi ressursside ülekandmisega eespool viidatud teatise garantiide kohta punkti 2.1 tähenduses, sest IFPEN ei maksnud selle tagatise eest mingit tagatistasu. Seega oli komisjoni meelest ühtaegu olemas eelis ettevõtja jaoks ja toimub riigi ressursside raiskamine, sest riik loobub tasust, mis tagatiste andmisega tavaliselt kaasneb. Lisaks tuleneb tagatistest komisjoni arvates riigi ressursside edaspidise võimaliku kasutamise risk, kui riik on kohustatud tasuma ka IFPEN võlad (vaidlustatud otsuse põhjendused 134 ja 135).
- 16 IFPEN tütarettevõtjate kohta märkis komisjon seevastu, et nende kui äriühingute suhtes kohaldatakse maksejõuetusmenetlusi käsitlevaid üldnorme ning et lisaks ei või võlausaldajad automaatselt tugineda tütarettevõtjaid kontrolliva aktsionäri vastutusele. Ta järeldas sellest, et nendele tütarettevõtjatele ei laiene piiramatu riigitagatis, mis on IFPENil kui avalik-õiguslikul tööstus- ja kaubandusasutusel (vaidlustatud otsuse põhjendused 176 ja 177).
- 17 Teiseks täpsustas komisjon, et piiramatu riigitagatis, mis kaasneb IFPENi avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega, võib kujutada endast riigiabi, kui see hõlmab viimase majanduslikke tegevusalasid. Ta otsustas seega piirata oma riigiabi olemasolu analüüsi ulatust ainult IFPENi tegevusaladega, mis on majanduslikku laadi, mitte analüüsida esiteks tema tütarettevõtjate tegevusalasid – mis ei ole selle tagatisega kaetud –, ja teiseks IFPENi tegevust, mis ei ole majandushuvi pakkuv tegevus. Komisjon märkis, et IFPENi majandustegevus piirdub IFPENi lepingulise teadustegevusega, mida ta viis läbi oma tütarettevõtjate ja kolmandate isikute arvel, ning tehnosiirdega tütarettevõtjate Axens, Prosernat ja Beicip-Franlab ainuõiguslikes tegevusvaldkondades, samuti infrastruktuuri rentimise, personali kasutusseandmise ja õigusteenuste pakkumisega oma tütarettevõtjatele (vaidlustatud otsuse põhjendused 187 ja 189–191).
- 18 Kolmandaks analüüsis komisjon eelkõige küsimust, kas kõnesolev kaudne ja piiramatu tagatis andis „kontsernile IFPEN“ valikulise eelise.
- 19 Sellega seoses otsustas komisjon kõigepealt käsitleda küsimust, kas IFPEN võis ise saada kaudsest ja piiramatust riigitagatistest eelise, ning teiseks kontrollida, kas ta võis selle eelise üle kanda oma tütarettevõtjatele (vaidlustatud otsuse punkt 192).
- 20 IFPENi väidetava eelise küsimuses otsustas komisjon analüüsida selle avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse suhteid pankade ja finantsasutuste, tarnijate ja klientidega (vaidlustatud otsuse punktid 193 ja 194).
- 21 Oma analüüsi tulemusena leidis komisjon esiteks, et IFPEN ei saanud kaudsest ja piiramatust riigitagatistest, mis kaasnes tema avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega, tegelikku majanduslikku eelist, mis puudutab tema suhteid pankade ja finantsasutustega ajavahemikul alates tema ümberkujundamisest avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks 2006. aasta juulis kuni

2010. aasta lõpuni (vaidlustatud otsuse punkt 199). Teiseks leidis ta, et IFPEN sai sellest tagatisest tegeliku majandusliku eelise oma suhetes tarnijate ja klientidega (vaidlustatud otsuse punktid 203–238). Lõpuks asus komisjon seisukohale, et see majanduslik eelis oli valikuline, sest IFPENi konkurentidel, kelle suhtes kohaldati maksejõuetusmenetlusi käsitlevaid üldnorme, samasugust riigitagatist ei olnud.

- 22 Mis puudutab IFPENile eelise võimalikku ülekandmist eraõiguslikele tütarettvõtjatele, siis komisjon viitas IFPEN ja nende tütarettvõtjate suhete analüüsile otsuses 2009/157 ning leidis, et tütarettvõtjad Axens ja Prosernat võisid IFPENile tema suhetes klientidega tekkinud majanduslikust eelisest teataval määral kasu saada. Komisjon kvalifitseeris selle eelise valikuliseks sel põhjusel, et Axens' ja Prosernat' konkurentidel ei olnud juurdepääsu IFPEN tehnoloogiale ning inimressurssidele ja varustusele nii soodsatel tingimustel (vaidlustatud otsuse punktid 226 ja 243–250).
- 23 Neljandaks analüüsis komisjon, kas see riigiabi on siseturuga kokkusobiv, võttes arvesse nõudeid, mis on sätestatud ühenduse raamistikus teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi kohta (ELT 2006, C 323, lk 1). Ta leidis, et „kontsernile IFPEN“ antud riigiabi on siseturuga kokkusobiv, kui täidetud on mõned tingimused, mida on täpsustatud vaidlustatud otsuses.
- 24 Vaidlustatud otsuse resolutsioon on keerukas. Siin on ära toodud ainult käesoleva vaidluse seisukohast peamised aspektid:

„Artikkel 1

1. Prantsusmaa andis [IFPENile] alates 7. juulist 2006 avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatuse, millega kaasnes piiramatu riigitagatis (edaspidi „riigitagatis“) kogu tema tegevusele.

2. [IFPENi] majandushuvi mittepakkuva tegevuse, eelkõige töötajate oskuste suurendamiseks ja parandamiseks ette nähtud koolituse, teadmiste laiendamise ja parema mõistmise eesmärgiga sõltumatu teadus- ja arendustegevuse ning teadustegevuse tulemuste levitamise hõlmamine riigitagatisega ei kujuta endast riigiabi [ELTL] artikli 107 lõike 1 tähenduses.

3. [IFPENi] tehnosiirde hõlmamine riigitagatisega valdkondades, mis on ette nähtud arendustegevust, turustamist ja kasutamist käsitleva ainuõigusliku lepinguga, mis on sõlmitud tema tütarettvõtjaga Beicip-Franlab, ei kujuta endast riigiabi [ELTL] artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4. [IFPENi] tehnosiirde hõlmamine riigitagatisega valdkondades, mis on ette nähtud tema tütarettvõtjatega Axens ja Prosernat sõlmitud ainuõiguslike lepingutega, millele on viidatud [...] otsuse [2009/157] artikli 3 lõikes 1, kujutab endast riigiabi [ELTL] artikli 107 lõike 1 tähenduses.

5. [IFPENi] lepingulise teadustegevuse ning nii kolmandatele isikutele kui ka oma tütarettvõtjatele osutatud teenuste hõlmamine riigitagatisega kujutab endast riigiabi [ELTL] artikli 107 lõike 1 tähenduses.

[...]

Artikkel 3

Käesoleva otsuse artikli 1 lõigetes 4 ja 5 nimetatud majandustegevuse hõlmamine riigitagatisega kujutab endast ajavahemikul 7. juulist 2006 kuni 31. detsembrini 2009 siseturuga kokkusobivat riigiabi.

Artikkel 4

Alates 1. jaanuarist 2010 kuni ajani, mil kaotavad kehtivuse [IFPENi] ja tema tütarettvõtjate Axens ja Prosernat vahel sõlmitud ainuõiguslikud lepingud, millele on viidatud [...] otsuse [2009/157] artikli 3 lõikes 1, kujutab käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 4 nimetatud majandustegevuse hõlmamine riigitagatisega endast siseturuga kokkusobivat riigiabi, kui on täidetud käesoleva otsuse artiklites 5 ja 6 sätestatud tingimused.

Artikkel 5

1. [O]tsuse [2009/157] artikli 4 lõikes 2 viidatud iga-aastases finantsaruandes on lisaks kõnealuse otsuse artikli 5 lõikes 1 juba nimetatud andmetele esitatud ka käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 loetletud andmed.

2. Iga-aastases finantsaruandes esitatakse [IFPENi] asjaomase aasta jooksul võetud laenusumma, intressimäär ja lepingulised tingimused, samuti riigitagatisega seotud võimaliku intressitoetuse brutoekvivalendi hinnang, välja arvatud juhul, kui esitatakse tõend, et need laenulepingud on kooskõlas tavapärase turutingimustega, kas võrreldes neid tingimusi [IFPENi] saadud tingimustega enne tema staatuse muutmist või täpsema meetodi põhjal, mille komisjon on eelnevalt heaks kiitnud.

3. Finantsaruandes esitatakse sellise vara ja teenuste summa, mida [IFPEN] on tarnijatelt ostnud käesoleva otsuse artikli 1 lõigetes 4 ja 5 nimetatud majandusteenuste osutamiseks asjaomasel aastal, ning maksimaalne hinnang, mis käsitleb abi brutoekvivalenti, mis tuleneb sellest, et tarnijad peavad ettevõtja makseviivituse riski väiksemaks. Hinnangu andmiseks kohaldatakse ostude summa suhtes 2,5-protsendilist kindlat määra või kasutatakse selleks täpsemat meetodit, mille komisjon on eelnevalt heaks kiitnud.

4. Iga-aastases finantsaruandes esitatakse käesoleva otsuse artikli 1 lõigetes 4 ja 5 viidatud [IFPENi] majandustegevusest saadud summa asjaomasel aastal ning maksimaalne hinnang, mis käsitleb abi brutoekvivalenti, mis tuleneb sellest, et [IFPEN] ei pidanud maksma tagatistasu täitmisgarantii või parima jõupingutuse tegemise tagatise eest, mida kõnealuste majandusteenuste saajatele pakutakse. Hinnangu andmiseks kohaldatakse teenuste summa suhtes 5-protsendilist kindlat määra või kasutatakse selleks täpsemat meetodit, mille komisjon on eelnevalt heaks kiitnud.

Artikkel 6

1. [IFPENile] eraldatud riiklike vahendite kogusumma tegevuseks Axens ja Prosernat ainuõiguslikes tegevusvaldkondades, sealhulgas riigitagatise maksimaalne mõju vastavalt käesoleva otsuse artikli 5 lõigetes 2, 3 ja 4 hinnatule, peab olema väiksem abi suurimast osatähtsusest, mis on lubatud teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antavat riigiabi käsitleva raamistikuga.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 viidatud läve ületamise korral maksavad tütarettvõtjad Axens ja Prosernat abi ülemäärase summa [IFPENile].

Artikkel 7

Alates 1. jaanuarist 2010 kujutab artikli 1 lõikes 5 nimetatud majandustegevuse hõlmamine riigitagatisega endast siseturuga kokkusobivat riigiabi, kui käesoleva otsuse artikliga 8 ette nähtud tingimused on täidetud.

Artikkel 8

1. [IFPENi] lepinguline teadustegevus ja teenuste osutamine, millele on viidatud käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 5, peab jääma kõrvaltegevuseks [IFPENi] põhitegevusele, mis on avaliku sektori sõltumatu teadustegevus.

[...]

3. Prantsusmaa esitab komisjonile igal aastal [IFPENi] lepingulise teadustegevuse ja osutatud teenuste aruande, kus on täpsustatud nende suhtarv [IFPEN] avaliku sektori sõltumatu teadustegevuse eelarves.

Artikkel 9

1. Prantsusmaa ametiasutused ja [IFPEN] lisavad iga tehingu puhul rahastamislepingusse (kõikide lepinguga hõlmatud instrumentide kohta) järgmise märke:

„Emissioonil/programmil/laenul ei ole ühtegi otsest ega kaudset riigitagatist. Maksejõuetuse korral ei pea riik [IFPENi] nõuete tagasimaksmisel rahaliselt asendama.“

2. Prantsusmaa ametiasutused lisavad sarnase sätte, millega välistatakse riigi vastutus, igasse lepingusse, mis on seotud käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 5 viidatud lepingulise teadustegevuse või teenuste osutamisega.

3. Prantsusmaa ametiasutused lisavad sarnase sätte, millega välistatakse [IFPENi] riigi vastutus, igasse laenulepingusse, mille on sõlminud aktsiaseltsid Axens, Beicip-Franlab ja Prosernat.

4. [IFPEN] keeldub andmast äriühingutele Axens, Beicip-Franlab ja Prosernat mis tahes vormis kautsjonit, tagatist, eellepingut või esmahinnangut, mis on vastuolus tavapärase turutingimustega.

[...]“

Menetlus ja poolte nõuded

- 25 Prantsuse Vabariik esitas Üldkohtu kantseleile 9. septembril 2011 esitatud hagiavaldusega vaidlustatud otsuse peale hagi, mis registreeriti numbri T-479/11 all.
- 26 UOP esitas Üldkohtu kantseleile 29. detsembril 2011 esitatud dokumendiga Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 115 lõike 1 alusel avalduse menetlusse astumiseks komisjoni nõuete toetuseks.
- 27 Prantsuse Vabariik esitas oma kirjalikud seisukohad selle menetlusse astumise avalduse kohta dokumendiga, mis esitati Üldkohtu kantseleile 10. jaanuaril 2012. Komisjon seisukohti ei esitanud.
- 28 Üldkohus (kuues koda) jättis 25. jaanuari 2012. aasta määrusega UOP menetlusse astumise avalduse rahuldamata.
- 29 IFPEN esitas Üldkohtu kantseleile 5. aprillil 2012 esitatud hagiavaldusega hagi, mis registreeriti numbri T-157/12 all.
- 30 UOP esitas Üldkohtu kantseleile 31. juulil 2012 esitatud dokumendiga Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 115 lõike 1 alusel avalduse menetlusse astumiseks komisjoni nõuete toetuseks.

- 31 IFPEN ja komisjon esitasid oma kirjalikud seisukohad selle menetluse astumise avalduse kohta dokumentidega, mis esitati Üldkohtu kantseleile 21. septembril 2012.
- 32 Üldkohus (kuues koda) jättis 23. novembri 2012. aasta määrusega UOP menetluse astumise avalduse rahuldamata.
- 33 Et Üldkohtu kodade koosseisu muudeti, määrati ettekandjaks olev kohtunik kaheksandasse kotta, millele anti lahendada seega ka kohtuasjad T-479/11 ja T-157/12.
- 34 Olles pooled ära kuulanud, peatas Üldkohtu kaheksanda koja president 2. detsembri 2013. aasta kohtumäärusega menetluse kohtuasjades T-479/11 ja T-157/12 seniks, kuni Euroopa Kohus teeb otsuse, mis lõpetab menetluse kohtuasjas C-559/12 P: Prantsusmaa vs. komisjon.
- 35 Pärast seda, kui 3. aprillil 2014 kuulutati kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon (C-559/12 P, edaspidi „La Poste'i kohtuotsus“, EU:C:2014:217), palus Üldkohus esiteks Prantsuse Vabariigil ja komisjonil esitada oma seisukohad järelduste kohta, mis tuleb sellest kohtuotsusest teha seoses hagiga kohtuasjas T-479/11, ning teiseks IFPENil ja komisjon esitada oma seisukohad järelduste kohta, mis tuleb sellest teha seoses hagiga kohtuasjas T-157/12.
- 36 Prantsuse Vabariik, IFPEN ja komisjon esitasid oma seisukohad 5. mai 2014. aasta kirjadega.
- 37 Üldkohus (kaheksas koda) otsustas 8. septembril 2015 ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal algatada menetluse suulise osa kohtuasjades T-479/11 ja T-157/12.
- 38 Olles pooled ära kuulanud, liitis Üldkohtu kaheksanda koja president 8. septembri 2015. aasta otsusega kohtuasjad T-479/11 ja T-157/12 suuliseks menetlemiseks ja kohtuotsuse tegemiseks.
- 39 Liidetud kohtuasjade poolte suulised seisukohad ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära kohtuistungil, mis toimus 8. oktoobril 2015.
- 40 Prantsuse Vabariik ja IFPEN paluvad Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus täies ulatuses;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 41 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatel.

Õiguslik käsitlus

- 42 Kohtuasjas T-479/11 põhjendab Prantsuse Vabariik oma hagi kolme väitega.
- 43 Esimese väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, sest komisjon ei tõendanud riigiabi olemasolu õiguslikult piisavalt. Selle väite raames keskendub Prantsuse Vabariik küsimustele, kellele lasub tõendamiskoormis ja missugust tõendamise taset nõutakse riigiabi valdkonnas, ning esitab kolme ossa jagatud argumendid, millega ta väidab esiteks, et komisjon ei tõendanud positiivselt avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasneva kaudse ja piiramatult tagatise olemasolu, seejärel, et komisjon ei esitanud piisavaid tõendeid selle kohta, et IFPENil on eelis, ning lõpuks, et komisjon ei tõendanud selle eelise seotud riiklike vahendite ülekandmist.

- 44 Teises väites on Prantsuse Vabariik seisukohal, et komisjon on rikkunud õigusnorme ning teinud faktivigu, leides et IFPEN sai tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusele kaudse ja piiramatu riigitagatise.
- 45 Viimase, st kolmanda väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, sest komisjon sai mõistest „valikuline eelis“ valesti aru. Selle väitega, mis on jagatud kaheks osaks, kinnitab Prantsuse Vabariik esiteks, et komisjon järeldas ekslikult, et tagatise olemasolu loob – eeldusel, et see on tõendatud, – IFPENile eelise nii tema suhetes oma tarnijate ja klientidega kui ka tema suhetes pankade ja finantsasutustega. Teiseks vaidlustab ta – teise võimalusena – komisjoni järeldused selle eelise IFPENi eraõiguslikele tütarettevõtjatele Axens’le ja Prosernat’le ülekandmise küsimuses.
- 46 Kohtuasjas T-157/12 põhjendab IFPEN oma hagi viie väitega.
- 47 Esimese väite kohaselt on rikutud ELL artiklis 5 ja ELTL artiklis 2 sätestatud subsidiaarsuse ja piiratud pädevuse põhimõtteid. Selle väitega vaidlustab IFPEN sisuliselt komisjoni järelduse, et Prantsuse õiguses eksisteerib kaudne ja piiramatu riigitagatis, mis on seotud mõistega „avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusametuse“.
- 48 Teise väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, sest komisjon ei tõendanud, et IFPEN ja tema tütarettevõtjad said tegeliku majandusliku eelise. Selle väitega, mis on jagatud kolmeks osaks, kinnitab IFPEN kõigepealt, et komisjon ei suutnud tõendada nii, nagu kohtupraktika tõendamise küsimuses nõuab, et IFPEN sai kõnesoleva tagatise läbi tegeliku majandusliku eelise, eelkõige mis puudutab tema suhteid tarnijate ja klientidega. Seejärel väidab ta, et komisjon ei tõendanud õiguslikult piisavalt, et ta kandis selle majandusliku eelise üle oma eraõiguslikele tütarettevõtjatele Axens’le ja Prosernat’le. Lõpuks arvab ta, et selle majandusliku eelise ja tänu kõnesolevale tagatisele saadud riiklike vahendite ülekandmise vahel ei ole piisavat seost.
- 49 Kolmanda väite kohaselt on rikutud teatist garantiide kohta või teise võimalusena ELTL artikli 107 lõiget 1. Selle väitega kinnitab IFPEN sisuliselt, et teatise tagatiste kohta punkti 1.2 ei saa tõlgendada nii, et selles kinnitatakse, et see, et asjaomase ametuse suhtes ei saa seaduse ja põhikirja kohaselt algatada maksejõuetusmenetlust, ning see, et sellel ametusel on turgudel soodsamad rahastamistingimused – mis kujutab endast valikulist eelist –, on automaatselt omavahel seotud.
- 50 Neljanda väite kohaselt on tehtud hindamisvigu IFPENile antud eelise summa kindlaksmääramisel. Selle väitega, mis on jaotatud kaheks osaks, vaidlustab IFPEN esiteks selle, kas hinnates selle eelise summat, mille ta oma suhetes tarnijate ja klientidega kõnesolevast tagatisest sai, on asjakohane kasutada faktooringut ja täitmisgarantiisid või parima jõupingutuse tegemise tagatise. Teiseks väidab ta, et komisjon tegi vea selle riigiabi osatähtsuse kindlaksmääramisel, mida tema ja tema tütarettevõtjad väidetavalt said.
- 51 Viimase, viienda väite kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet. Selle väitega kinnitab IFPEN sisuliselt, et tagajärjed – eelkõige eelneva teatamise kohustus ning muud kohustused, mis on temal ja Prantsuse Vabariigil –, mis kaasnevad sellega, kui nõustatakse, et avalik-õiguslikud tööstus- ja kaubandusametused saavad kaudse ja piiramatu riigitagatise, mis kujutab endast riigiabi, on ebaproportsionaalsed.
- 52 Prantsuse Vabariigi ja IFPEN esitatud väidete ning komisjoni vastuse analüüs võimaldab välja tuua kaks küsimust, millele käesolevates hagides keskendatakse.
- 53 Esiteks kerkib küsimus, kas Prantsusmaa siseriiklikus õiguses eksisteerib kaudne ja piiramatu riigitagatis avalik-õiguslikele tööstus- ja kaubandusametustele, mis kaasneb nende ametuste staatusega ja tuleneb eelkõige sellest, et nende suhtes ei kohaldata maksejõuetusmenetlusi käsitlevaid üldnorme.

- 54 Kui Üldkohus küsis hagejatel, missuguseid tagajärgi toob nende hagidele kaasa 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), loobusid hagejad 5. mai 2014. aasta kirjadega siiski väidetest, mis käsitlevad kaudse ja piiramatu riigitagatise olemasolu seoses mõistega „avalik-õiguslikud tööstus- ja kaubandusasutused“.
- 55 Et avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasneva kaudse ja piiramatu riigitagatise olemasolu ei ole käesoleva vaidluse raames vaidlustatud, peab Üldkohus seejärel analüüsima küsimust, kas komisjon järeldas õigesti, et see tagatis kujutab endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Sellega seoses tuleb esimese võimalusena arutada küsimust, kas see tagatis tekitab IFPENile valikulise eelise, mis on üks tunnus, mis riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses iseloomustab. Seda küsimust analüüsides peab Üldkohus arvestama 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsusest La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), tuleneva võimalusega, et niisuguse eelise olemasolu tõendatakse eeldamise teel.
- 56 Kõikide teiste küsimuste puhul, mida hagejad hagides käsitlevad, st kõigepealt IFPENile tekkinud eelise ülekandmine tema eraõiguslikele tütaretevõtjatele, seejärel seos selle eelise ja tänu kõnesolevale tagatisele saadud riiklike vahendite ülekandmise vahel ning lõpuks nende kohustuste proportsionaalsus, mis komisjon Prantsuse Vabariigile määras, on eelduseks see, et eksisteeris eelis, mille IFPEN sai ise oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnevast riigitagatisest. Seega tuleb asuda seisukohale, et neid küsimusi puudutavad väited täiendavad väiteid, mis puudutavad küsimust, kas IFPENil oli eelis.

Väited, et on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, ning väited, mis käsitlevad küsimust, kas IFPENil oli eelis, ja eelise arvutamist

- 57 Kohtuasjas T-157/12 esitatud hagi teise väite esimene osa ja neljas väide ning kohtuasjas T-479/11 esitatud hagi esimese väite teine osa ja kolmanda väite esimene osa puudutavad peamiselt küsimust, kas IFPEN sai oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnevast riigitagatisest eelise, ning vähemal määral selle eelise summa hindamise küsimust.
- 58 Argumendid, mille hagejad oma eespool nimetatud väidete raames esitavad, puudutavad peaaegu täielikult seda valikulist eelist, mille IFPEN tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes tarnijate ja klientidega sai, ning konkreetsemalt meetodit, mille komisjon selle eelise tõestamiseks valis, ja seda, kuidas ta selle olemasolu tõendas. Prantsuse Vabariik vaidlustab siiski ka – kuigi teises järjekorras – mõned komisjoni seisukohad, mis käsitlevad eelist, mis võib eksisteerida IFPENi ning pankade ja finantsasutuste suhetes.
- 59 Seepärast analüüsib Üldkohus järgnevas arutluskäigus kõigepealt argumente, mis käsitlevad IFPEN ning tema tarnijate ja klientide suhetes väidetavalt tekkivat eelist, seejärel eelist, mis võib tekkida IFPENi ning pankade ja finantsasutuste suhetes.

Eelis IFPENi ning tema tarnijate ja klientide suhetes

- 60 Kõigepealt väidavad IFPEN ja Prantsuse Vabariik sisuliselt, et komisjon ei suutnud tõendada nii, nagu kohtupraktika tõendamise küsimuses nõuab, et IFPEN sai tänu kõnesolevale tagatisele tegeliku majandusliku eelise.
- 61 Hagejad rõhutavad, et mis puudutab selle tõendamist, et eksisteerib eelis – üks tunnus, mis iseloomustab riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses –, siis komisjon peab vähemalt tõendama, et käsitletav meede avaldab või võib avaldada mõju konkurentsile. Nad kinnitavad, et ehkki komisjoni analüüsis võib esitada prognoosi, ei tohi see analüüs olla täiesti hüpoteetiline, vaid peab vastupidi võimaldama eelise määratleda ja veenduda, et see avaldab konkurentsile negatiivset mõju.

- 62 Seda, et IFPEN suhetes tarnijate ja klientidega eksisteeris eelis, tõendati aga oletustega, mida ei kinnita tõendid. Eelkõige tuleb märkida, et komisjon ei toonud ära ühegi tarnija või kliendi tunnistust ega tõendanud ammugi, et on tavaline ja süstemaatiline, et tarnijad ja kliendid aimavad, et avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse suhtes ei saa algatada maksejõuetusmenetlust. Mis puudutab IFPENi ja klientide suhteid, siis hagejad märgivad ka, et vaidlustatud otsuse põhjenduste mõned kohad on segased ja lausa mõistetamatud.
- 63 Hagejad järeldavad, et komisjon ei ole täitnud oma uurimiskohustust, sest ta rajas oma arutluskäigu oletustele, selle asemel et püüda saada IFPENi tarnijatelt ja klientidelt võimalikke käegakatsutavaid tõendeid neile süükspandava käitumise kohta.
- 64 Komisjon väidab vastuseks nendele argumentidele esiteks, et kohtupraktika, eelkõige 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) kohaselt ei pea ta abi olemasolu tõendamiseks tõendama meetme konkreetset või tegelikku mõju. Seejärel kinnitab ta, et abikavade puhul võib ta kohtupraktika järgi piirduda kava üldkirjelduse uurimisega, et kontrollida, kas sellel kaval on abi tunnuseid, ilma et ta peaks iga konkreetse juhu puhul näitama, milles eelis seisnes. Lõpuks väidab ta, et vaidlustatud otsuses arvutas ta eelise välja, mitte ei tõendanud seda.
- 65 Teiseks vaidlustavad hagejad meetodi, mille komisjon valis selle eelise summa hindamisel, mille kõnesolev tagatis IFPENile tema suhetes tarnijate ja klientidega andis. Eelkõige väidavad nad, et faktooring ning täitmisarantiid ja parima jõupingutuse tegemise tagatised, mille komisjon valis viitnäitajateks, ei ole niisuguse hindamise läbiviimisel asjakohased.
- 66 Mis puudutab esiteks IFPENi ja tarnijate suhteid, siis hagejad väidavad sisuliselt, et kasutades faktooringut selle väljaselgitamiseks, kas tarnijad peavad avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse ning konkreetset IFPENi enda makseviivituse riski väiksemaks, siis komisjon eiras faktooringuteenuste laadi ja toimimist ning põhjuseid, miks ettevõtjad võivad neid kasutada. Hagejate sõnul on vaidlustatud otsuses toodud järeldused vastuolulised ja lisaks ei kinnita neid objektiivsed andmed, mille Prantsusmaa ametiasutused komisjonile ametliku menetluse käigus esitasid. Lõpuks väidavad nad, et vastupidi sellele, mida komisjon vaidlustatud otsuses tuvastas, tõusid IFPENi tarnijate hinnad vaadeldaval ajavahemikul.
- 67 Mis puudutab teiseks IFPENi ja klientide vahelisi suhteid, siis hagejad märgivad sisuliselt, et täitmisarantiid uurimistöo sektoris ei kasutata ning et lisaks eeldab see kohustust saavutada teatav tulemus ja seepärast ei saa seda võrrelda parima jõupingutuse tegemise tagatisega, mis tähendab kohustust kasutada oma vahendid. Ka on IFPEN oma lepingulistes suhetes juba kohustatud täitma niisugust vahenditekohustust, millele määratakse lepingus ülempiir, ning seega ei pea ta arvama riigitagatisele vastavat täiendavat summat kuludesse, mis on aluseks tema klientide suhtes kohaldatava teenuste hinna arvutamisel. Lõpuks väidavad hagejad, et komisjoni arutluskäik viib paratamatult ilmselgelt vääralt järelduseni, et kui ei täideta lepingut, mille IFPEN mõne kliendiga sõlmis, hüvitab selle täitmata jätmise kliendile riik, isegi kui seda ei põhjustanud IFPENi maksejõuetus.
- 68 Komisjon vaidlustab hagejate argumentid, esitades argumentid, milles on sisuliselt uuesti ära toodud vaidlustatud otsuses esitatud seisukohad. Kohtuistungil rõhutas ta, et „arutluskäiku, mille puhul lähtutakse samaväärse riski katmise kulust“, selle eelise väärtuse hindamisel, mille IFPEN võis tänu kõnesolevale tagatisele saada, õigustavad raskused, mille ta pidi selle hinnangu läbiviimisel ületama ja mis tulenevad eelkõige asjaolust, et turul puudub teenus, mis oleks võrreldav maksejõuetusrisi vastase tagatisega, mida turustatakse.
- 69 Enne nende argumentide analüüsimist tuleb kõigepealt meenutada, et ettevõtja suhtes kohaldatud meetme kvalifitseerimiseks riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses peab olema täidetud neli tingimust. Esiteks peab olema tegemist sekkumisega riigi poolt või riigi ressurssidest. Teiseks peab see sekkumine kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust. Kolmandaks peab see andma eelise ainult teatavatele ettevõtjatele või teatavatele tegevussektoritele. Neljandaks peab see kahjustama või

ähvardama kahjustada konkurentsi (vt kohtuotsus, 29.9.2000, CETM vs. komisjon, T-55/99, EU:T:2000:223, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka kohtuotsus, 23.3.2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, punktid 38 ja 39 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 70 Mõiste „abi“ hõlmab mitte ainult positiivset sooritust, vaid ka erinevas vormis sekkumisi, mis leevendavad ettevõtja bilanssi tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu – olemata toetused selle sõna kitsas tähenduses – on samalaadsed ja samasuguse toimega. Niisiis loetakse riigiabiiks ka kõik riigi sekkumised, mis võivad oma vormist sõltumata otseselt või kaudselt soodustada teatavaid ettevõtjaid või mida tuleb pidada majanduslikuks eeliseks, mida abisaajast ettevõtja tavalistes turutingimustes ei oleks saanud (vt selle kohta kohtuotsus, 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 71 Seejärel tuleb meenutada, et seda, et eksisteerib riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab tõendama komisjon (vt selle kohta kohtuotsus, 12.9.2007, Olympiaki Aeroporia Ypiresies vs. komisjon, T-68/03, EU:T:2007:253, punkt 34). Kohtupraktika kohaselt on komisjon selle kontrollimiseks, kas abisaajast ettevõtja saab majandusliku eelise, mida ta tavalistes turutingimustes ei oleks saanud, kohustatud analüüsima tervikuna vaidlusaluse tehingu kõiki asjakohaseid asjaolusid ja selle konteksti, sh abisaajast ettevõtja ja asjaomase turu olukorda (kohtuotsus, 6.3.2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen vs. komisjon, T-228/99 ja T-233/99, EU:T:2003:57, punkt 251, ja kohtuotsus, 3.3.2010, Bundesverband deutscher Banken vs. komisjon, T-163/05, EU:T:2010:59, punkt 37).
- 72 Mis puudutab tõendite esitamist riigiabi valdkonnas, siis komisjon on väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kohustatud viima vaatlusaluste meetmete uurimise läbi hoolikalt ja erapooletult, et tal oleks võimalikult täielikud ja usaldusväärsed tõendid, kui tehakse lõplik otsus, millega tuvastatakse abi olemasolu või vajaduse korral selle kokkusobimatus või ebaseaduslikkus (vt kohtuotsus, 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 73 Mis puudutab lõpuks vaidlustatud otsuse kohtuliku kontrolli ulatust ELTL artikli 107 lõike 1 alusel, siis ilmneb kohtupraktikast, et selles sättes määratletud mõiste „riigiabi“ on õigusliku tähendusega ning seda tuleb tõlgendada objektiivsetest teguritest lähtudes. Seetõttu peab liidu kohus, võttes arvesse nii talle esitatud vaidluse konkreetseid asjaolusid kui ka komisjoni hinnangute tehnilist või keerukat laadi, põhimõtteliselt teostama täielikku kontrolli, et otsustada, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse (vt kohtuotsus, 2.3.2012, Madalmaad vs. komisjon, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, punkt 100 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 74 Euroopa Kohus on küll ka otsustanud, et küsimuse puhul, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, kui komisjoni hinnangud on tehnilised või keerulised, on kohtulik kontroll piiratud. Selle, kas see on nii, peab siiski välja selgitama Üldkohus (vt kohtuotsus, 2.3.2012, Madalmaad vs. komisjon, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, punkt 101 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 75 Selles küsimuses tuleb märkida, et kuigi riigiabi valdkonnas on komisjonil lai kaalutlusruum, mille kasutamine hõlmab majanduslikke hinnanguid, mida tuleb anda liidu kontekstis, ei tähenda see, et liidu kohus peab hoiduma kontrollimast, kuidas komisjon majanduslikke andmeid tõlgendas. Kohtupraktika kohaselt peab liidu kohus nimelt eeskätt kontrollima mitte üksnes esitatud tõendite sisulist õigsust, usaldatavust ja sidusust, vaid ka seda, kas need tõendid kujutavad endast kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ja kas need toetavad järeldusi, mis nende pinnalt on tehtud (vt kohtuotsus, 2.3.2012, Madalmaad vs. komisjon, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, punkt 102 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 76 Nendest põhimõtetest lähtudes tulebki vaidlusalust otsust analüüsida.

- 77 Hagejad peavad oma argumentidega silmas analüüsi, mille komisjon esitas vaidlustatud otsuse punktis 7.1.4 „Kontserni [IFPEN] puhul on olemas valikuline eelis“, milles komisjon analüüsis esiteks küsimust, kas kõnesolev tagatis võis tekitada eeliseid IFPENile endale, ja teiseks küsimust, kas ta võis need võimalikud eelised üle kanda oma tütarettvõtjatele (vaidlustatud otsuse põhjendus 192).
- 78 Valikulise eelise osas, mille IFPEN tänu kõnesolevale tagatisele ise sai, kirjeldas komisjon vaidlustatud otsuse punktides 193 ja 194 kõigepealt lähenemist, mille põhjal ta selle olemasolu tõendamaks hakkab. Komisjon juhtis eelkõige tähelepanu sellele, et ametliku menetluse algatamise otsuses märkis ta, et IFPEN võis tänu avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusele eelise saada peamiselt soodsamate rahastamistingimuste kaudu kapitaliturgudel. Et „IFPENi maksejõuetuse korral hõlmab tema avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnev kaudne ja piiramatult riigitagatis kõiki võlanõudeid – mis ei pruugi olla üksnes rahalised nõuded, mis tal võivad olla institutsionaalsete võlausaldajate ees, vaid ka [...] ärilised või muud liiki –, eelkõige tarnijate võlanõuded (kelle arved ei ole makstud) või klientide omad (kellele teenust ei ole osutatud“, tuleb seda, kas avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatus andis IFPENile eelise, analüüsida nii osas, mis puudutab tema suhteid pankade ja finantsasutustega, kui ka osas, mis puudutab tema suhteid oma tarnijate ja klientidega (vaidlustatud otsuse põhjendused 193 ja 194).
- 79 Edasi märkis komisjon vaidlustatud otsuses esiteks IFPENi suhte kohta pankade ja finantsasutustega, et kuigi sõltumatu reitinguagentuur ei määra IFPENi krediitireitingut, hindavad võlausaldajad kindlasti IFPENile antavaid rahalisi vahendeid makseviivituse riski hindamisel. Et IFPEN kasutas komisjoni sõnul oma võla finantseerimiseks laenu turgu, ei saa välistada, et tal võis olla majanduslik eelis seoses asjaoluga, et finantsturgudel hindamisel arvestatakse, et riik täidab tema viimase tagatiseandja rolli. Olles analüüsinud IFPENi sõlmitud laenulepingute tingimusi ja talle tehtud krediitdiliinide pakkumisi ajavahemikul alates tema ümberkujundamisest avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks kuni 2010. aasta lõpuni, tuvastas ta, et need tingimused vastavad turutingimustele. Selle põhjal järeldas komisjon, et ajavahemikul 2006–2010 ei saanud IFPEN oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusest oma suhetes pankade ja finantsasutustega majanduslikku eelist. Ta ei välistanud siiski võimalust, et niisugune eelis võib tekkida tulevikus (vaidlustatud otsuse põhjendused 195–200).
- 80 Mis puudutab teiseks IFPENi ja tarnijate suhteid, siis kõigepealt leidis komisjon, et võib täheldada avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse tarnijate hindade alandamise suundumust, mis tuleneb asjaolust, et sellise üksuse makseviivituse riski, kes on teadaolevalt oma avalik-õigusliku staatuse tõttu likvideerimisriski eest kaitstud, peavad need tarnijad väiksemaks. Seejärel püüdis komisjon hinnata selle allahindluse summat IFPENile võrdlusindeksi abil, st kasutades faktooringut. Faktooringu valimist põhjendati sellega, et riigitagatise puudumise korral võib IFPENi tarnija, kes soovib saada võrreldavat tagatist (st olla täielikult kindlustatud lepingupartneri maksmata jätmise vastu), komisjoni arvates kasutada konkreetse krediidi- või kindlustusametuse teenuseid või ka mõne niisuguse faktooringuettevõtja teenuseid, kes pakuvad kaitset maksejõuetuse riski vastu. Komisjon kontrollis, kuidas faktooringuteenus tavaliselt tasustatakse, ja kasutas IFPENi eelise hindamisel maksimaalset kogumakset, mida faktooringuettevõtjad tavaliselt küsivad. Olles arvutanud selle põhjal selle allahindluse väärtuse, mida tarnijad IFPENile pakkusid, järeldas komisjon lõpuks vaidlustatud otsuse punktis 214, et alates tema ümberkujundamisest avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks kuni 2009. aastani ei saanud see allahindlus ületada [*konfidentsiaalsed andmed kustutatud*] eurot aastas. Komisjon kvalifitseeris selle allahindluse tegelikult majanduslikuks eeliseks, mille IFPEN tänu kõnesolevale riigitagatisele sai (vaidlustatud otsuse põhjendused 203–215).
- 81 Mis puudutab kolmandaks IFPENi ja klientide suhteid, siis kõigepealt märkis komisjon, et tänu tagatisele, mille riik IFPENile andis, olid viimase kliendid kindlad, et tema suhtes ei algatata kunagi likvideerimismenetlust ning ta suudab seega alati oma lepingulised kohustused täita või juhul, kui ta seda ei tee, saavad nad hüvitist. Kui IFPENil riigitagatist ei oleks, peaks klient, kes soovib saada samal tasemel kaitset, komisjoni sõnul sõlmima finantsvahendajaga täitmisgarantii, et tagada teda IFPENiga siduva lepingu täitmine (vaidlustatud otsuse põhjendused 220 ja 221). Seejärel leidis komisjon, et

niisuguse tagatise maksumus moodustab maksimaalselt 5% tagatisega hõlmatud teenuste osutamise käibest, ning ta püüdis IFPEN tegevusalade hulgast kindlaks teha teenuseid, mida see tagatis hõlmab (vaidlustatud otsuse põhjendused 223–225). Lõpuks järeldas ta, et alates IFPENi ümberkujundamisest avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks kuni 2009. aastani oli viimasel tegelik majanduslik eelis, sest ta ei pidanud maksuma tagatistasu täitmisgarantii või parima jõupingutuse tegemise tagatise eest, mida ta sai teadustegevuses pakkuda oma klientidele, sealhulgas oma tütaretevõtjate Axens ja Prosernat ainuõiguslikes tegevusvaldkondades. Komisjon esitas selle eelise hinnangulise summa arvutuse vaidlustatud otsuse tabelis nr 5 (vaidlustatud otsuse punktid 216–237).

- 82 Võttes arvesse vaidlustatud otsuse eespool viidatud kohti, tuleb tõdeda, et meetod, mille komisjon valis, et teha kindlaks, kas IFPENil oli tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusele majanduslik eelis, oli niisugune, et analüüsiti IFPENi ning tema võlausaldajate, käesoleval juhul pankade ja finantsametuste, tarnijate ja klientide suhetes tekkinud eelist. Selline meetod eeldab, et analüüsitakse mõju, mida see tagatis nendele suhetele avaldab, ning tehakse kindlaks, kuidas võivad need võlausaldajad, kellel on õigus tugineda rahasumma maksmata või muu toimingute tegemata jätmise korral tagatisele, käituda, kui nad on sellest tagatisest teadlikud.
- 83 See meetod ei ole õiguslikult ekslik.
- 84 Esiteks on tagatis kõrvalkohustus, mida ei saa analüüsida ilma, et käsitletak kohusust, millele see lisandub. Selle laadi tõttu ei saa riigi tagatise kujul esinevat kohustust pidada iseenesest riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, vaid ainult koos kohustusega, mida see toetab. Sellest järeldub, et avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevat kaudset ja piiramatut riigitagatist ei saa – nagu komisjon isegi kohtuistungil tunnistas – pidada riigiabiks ainuüksi seetõttu, et see tagatis on tasuta tagatis.
- 85 Teiseks on vaidlustatud otsuses käsitletava tagatise eripära see, et see kaasneb tagatise saanud ettevõtja staatusega. See ei ole seega seotud ühe konkreetse kohustusega, vaid hõlmab selle ettevõtja kõiki kohustusi.
- 86 Selle eripära tõttu võib vaidlustatud otsuses käsitletav tagatis mõjutada seda, kuidas tajuvad seda tagatise saanud ettevõtja võlausaldajad. Kui selle ettevõtja võlausaldajatel ei ole võimalik pidada tagatise tingimuste üle läbirääkimisi, võivad nad selle olemasolu arvesse võtta, kui peavad selle ettevõtjaga läbirääkimisi omaenese lepingute tingimuste üle.
- 87 Seega saab eelis eespool punktides 69–71 viidatud kohtupraktika tähenduses, mis tuleneb riigitagatisest, mis kaasneb selle tagatise saanud ettevõtja staatusega, konkreetse vormi selle ettevõtja suhetes oma võlausaldajatega, kelleks käsitletaval juhul on pangad ja finantsametused, tarnijad ja kliendid. See eelis seisneb selles, et need võlausaldajad – kes võivad loota rahasumma maksmata või muu toimingute tegemata jätmise korral tagatisele – kohtlevad tagatise saanud ettevõtjat soodsamalt, leevendades nii tema bilanssi koormavaid kohustusi või maksimeerides tema tulusid.
- 88 Lõpuks ilmneb eespool punktis 71 viidatud kohtupraktikast, et selleks, et asuda seisukohale, et konkreetsel juhul eksisteerib eelis, on veel vaja, et soodsam kohtlemine, mis saab tagatise saanud ettevõtjale võlausaldajate poolt osaks, ning selle ettevõtja kulud ja tulud, mis selle kohtlemise läbi vastavalt vähenevad või suurenevad, määrataks kindlaks võttes arvesse vaidlusaluse tehingu kõiki olulisi asjaolusid ja selle konteksti, sh tagatise saanud ettevõtja ja asjaomase turu olukorda.
- 89 Eelnevad kaalutlused kinnitavad, et komisjon ei rikkunud õigusnormi, kui otsustas vaidlustatud otsuse põhjendustes 193 ja 194 selle, kas IFPEN sai kõnesoleva tagatise läbi eelise, kindlaks teha, analüüsides suhteid, mis valitsesid tema ja tema võlausaldajate kolme rühma vahel: pangad ja finantsametused, tarnijad ja kliendid.

- 90 Seevastu viis, kuidas komisjon seda meetodit käsitletaval juhul kohaldas, jätab kõvasti soovida, eriti selle eelise kindlaksmääramise osas, mille IFPEN sai väidetavalt oma suhetes tarnijate ja klientidega.
- 91 IFPENi ning pankade ja finantsasutuste suhete puhul otsustas komisjon, et eelis, mille IFPEN võis kõnesoleva tagatise läbi saada, seisnes soodsamates rahastamistingimustes kui IFPENil oleksid olnud finantsturgudel.
- 92 Eelise niisugust määratlust ei saa kuidagi kritiseerida, sest nii Euroopa Kohtu praktikas kui ka teatistes garantiide kohta on kinnitatud, et riigitagatise korral – sh tagatis, mis kaasneb niisuguse ettevõtja staatusega, kelle suhtes ei kohaldata maksejõuetusmenetlusi käsitlevaid üldnorme, – võivad sellised võlausaldajad nagu pangad ja finantsasutused selle tagatise saanud ettevõtjat kohelda soodsamalt, kusjuures see soodsam kohtlemine väljendub soodsamates rahastamistingimustes. Riigitagatise olemasolu võib seetõttu viia selleni, et tagatise saanud ettevõtja bilanssi tavaliselt koormavad kohustused vähenevad.
- 93 Tuleb siiski meenutada, et käsitletaval juhul välistas komisjon sõnaselgelt niisuguse eelise olemasolu, olles IFPENi sõlmitud laenulepingute tingimuste ning talle enne ja pärast avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusettevõtjaks ümberkujundamist tehtud laenupakkumiste analüüsi tulemusena tuvastanud, et ajavahemikul alates sellest ümberkujundamisest kuni 2010. aasta lõpuni vastasid need tingimused turutingimustele (vaidlustatud otsuse põhjendus 199).
- 94 Vastupidi sellele, mida ta leidis IFPENi ning pankade ja finantsasutuste suhete kohta, järeldas komisjon IFPENi ning tema tarnijate ja klientide suhete osas, et kõnesolev tagatis tekitab IFPENile „tegeliku majandusliku eelise“. Analüüs lükkab selle järelduse ümber. Nagu tagapool näidatud, põhineb see puhtalt hüpoteetilisel arutluskäigul, mis ei ole pealegi selge ja ühtlane, ning vaidlustatud otsus on seega osaliselt põhjendamata.
- 95 Mis puudutab esiteks IFPENi ja tarnijate suhteid, siis vaidlustatud otsusest ilmneb, et komisjon määratles eelise, mille IFPEN võis tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnevale riigitagatisele saada, allahindlusena, mille tarnijad talle tegid, teades, et selle staatusega kaasneb piiramatult riigitagatise maksejõuetuse tõttu maksmata jätmise vastu.
- 96 Esiteks ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 203, et komisjoni arvates esineb niisugune nähtus nagu „hinnaalandus, mis tuleneb asjaolust, et lepinguosalisel peavad väiksemaks sellise üksuse makseviivituse riski, kes on teadaolevalt oma avalik-õigusliku staatuse tõttu likvideerimisriski eest kaitstud“.
- 97 Teiseks leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 214, et „[IFPEN] sai oma majandustegevuse teostamisel kasu tegelikust majanduslikust eelisest, mis seisneb tarnijate pakutavates hinnaalandustes ning tuleneb sellest, et tarnijad hindavad ettevõtja makseviivituse riski leebemalt“.
- 98 Nagu IFPEN õigesti märgib, ilmneb vaidlustatud otsuse põhjenduses 203 esitatud kaalutlustest ja selle otsuse põhjenduses 214 toodud „eelise“ määratlusest, et komisjoni meelest hindavad tarnijad piiramatult riigitagatise korral, mis tuleneb sellest, et tagatise saanu suhtes ei saa seaduse järgi kohaldata maksejõuetusmenetlust käsitlevaid üldnorme, selle tagatise saanud asutuse maksmata jätmise ohtu üldiselt väiksemaks, et nad kannavad selle soodsama hinnangu üle selle asutuse suhtes kohaldatavatele hindadele ning et täheldatav allahindlus on paratamatult tingitud sellest soodsamast hinnangust.
- 99 Komisjon ei näita aga vaidlustatud otsuses ära ühtegi asjaolu, mis tõendaks, et need kolm oletust, millest tema arutluskäik koosneb, on põhjendatud. Eelkõige ei ole vaidlustatud otsuses midagi, mis tõendaks, et asjaomasel turul või ärielus üldiselt esineb niisugune nähtus nagu allahindlus, mida tarnijad teevad asutustele, kes on saanud riigitagatise maksejõuetuse riski vastu.

- 100 Vaidlustatud otsuses esitatud faktilised asjaolud kõnelevad muide komisjoni oletuste vastu. Vaidlustatud otsuse põhjendusest 70 ilmneb, et haldusmenetluses kolmanda isikuna osalenud ettevõtja, st UOP – kes on Axens' konkurent – kinnitas, et „üksuse [IFPEN]/Axens puhul võidi kokku leppida soodustingimustes võrreldes selle konkurentidega“. Komisjon lisab, et „[see ettevõtja] viitab äriühingute [IFPEN] ja Axens ühiselt alla kirjutatud lepingutele, mida on mainitud menetluse algatamise otsuses“ ning mille olemasolu kinnitasid Prantsusmaa ametiasutused.
- 101 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 248, mis paikneb otsuse osas, milles on analüüsitud IFPENi eraõiguslikele tütaretevõtjatele üle kantud eeliseid, märgib komisjon siiski – viidates IFPENi ja tema tütaretevõtjate ühiselt alla kirjutatud lepingutele, mida on mainitud vaidlustatud otsuse punktis 70, ning täpsustades, et need hõlmasid peamiselt „kontserni IFPEN“ transporti (lennu- ja raudteetransporti) seoses eri üksuste töötajate ametireisidega, et allahindlusi, mis „kontsern IFPEN“ võis saada nende lepingute raames, tehti seetõttu, et tegemist oli suurte ostutellimustega. Seega isegi eeldusel, et tarnijad võisid teha IFPENile ja tema tütaretevõtjatele müüdud teenustelt allahindlusi, näitab teave, mille komisjon ametliku uurimismenetluse jooksul kogus, et nendel allahindlustel võis olla muu seletus kui piiramatu riigitagatis, mis oli IFPENil.
- 102 Mis puudutab lõpuks konkreetsemalt IFPENi olukorda, siis miski vaidlustatud otsuses ei näita, et komisjon oleks analüüsinud või kas või esitanud endale küsimuse, kas seda, kuidas tarnijad IFPENi tajusid, võis mõjutada kuidagi asjaolu, et see asutus kujundati ümber avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks, või kas need tarnijad kohtlesid IFPENi soodsamalt pärast selle ümberkujundamist avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks. Vaidlustatud otsus ei sisalda isegi arutluskäike, mis näitaksid, et komisjon püüdis välja selgitada, kas IFPENi tarnijad olid teadlikud sellest, et tema avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatust võib tõlgendada kui riigitagatist maksejõuetuse riski vastu.
- 103 Selle kohta tuleb veel märkida, et Prantsusmaa ametiasutused vaidlustasid haldusmenetluse jooksul – eelkõige oma 13. oktoobri 2008. aasta ja 25. novembri 2010. aasta kirjades – komisjoni arutluskäigu, et allahindlust tehti sellepärast, et tarnijad hindasid IFPENi makseviivituse riski väiksemaks, selle arutluskäigu teoreetilise ja majanduse konjunktuuriga seotuse tõttu. Prantsusmaa ametiasutused teatasid komisjonile ka, et IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks ei mõjutanud tema üldisi ostutingimusi ning et selle ajavahemiku keskmine kestus, mille jooksul tasus IFPEN oma võlad tarnijatele, jäi alati selle tähtaja sisse, mis on nõutud Prantsusmaa võlaõigusseadustiku (code de commerce) asjassepuutuvates sätetes. Lõpuks tuleb märkida, et nad kinnitasid, et eelise olemasolu IFPENi suhetes tarnijatega välistab konkureerimiskohustus, mida tema suhtes kohaldati.
- 104 Vastuseks nendele argumentidele märkiski komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 203, et allahindlust, mis võis tuleneda IFPENi tarnijate omavahelisest konkureerimisest, tuleb eristada allahindlusest, mis tuleneb sellest, et tarnijad hindasid selle ettevõtja makseviivituse riski väiksemaks. Järgmises põhjenduses hindas komisjon otsekohe seda allahindlust nii:
- „Selleks et hinnata hinnaalandust, mis tuleneb asjaolust, et tarnijad peavad avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse makseviivituse riski väiksemaks, kavatseb komisjon käsitleda võrdväärse riski tagatise kulu. Riigitagatise puudumisel võib [IFPENi] tarnija, kes soovib saada võrreldavat tagatist (st olla täielikult kindlustatud lepingupartneri makseviivituse vastu), kasutada konkreetse krediidi- või kindlustusasutuse teenuseid. Makseviivituse riski vastu kaitset pakuvad üldiselt faktooringetevõtjad.“
- 105 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 203 ja 204 esitatud kaalutlused koostoimes selle otsuse põhjendusega 214 toovad esile loogikavea, mille komisjon oma arutluskäigus tegi.
- 106 Nendest põhjendustest ilmneb nimelt, et tegelikult ei teinud komisjon muud, kui ainult väitis, et kuna tarnijad hindasid IFPENi makseviivituse riski soodsamalt, tehti talle allahindlust, selle väite õigsust kontrollimata. Seejärel hindas ta selle allahindluse ulatust näitaja abil, mis ei mõõtnud allahindlust

ennast, vaid ainult selle tagatise väärtust, mida ta pidas võrreldavaks IFPENi tagatisega. Seda viimast väärtust pidaski komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 214 tegelikuks eeliseks, mille IFPEN tänu kõnesolevale tagatisele sai. Selle asemel, et tõendada eelise olemasolu ja arvutada siis selle summa, valis komisjon seega tagurpidi arutluskäigu, järeldades seda, et eelis oli olemas, ainuüksi selle põhjal, et ta oli saanud võrdluse abil oma hinnangu anda.

- 107 Ülejäänu osas tuleb tõdeda, et lähenemine, mille komisjon valis, et teha kindlaks eelis, mille IFPEN sai tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes tarnijatele, erineb silmnähtavalt lähenemisest, mis valiti, et teha kindlaks eelis selle asutuse suhetes pankade ja finantsasutustega. Viimaste puhul arutas komisjon tagatise tegelikku mõju, analüüsides ühekaupa IFPENi sõlmitud laenulepinguid ja krediidiinipakkumisi, mis tehti talle pärast tema ümberkujundamist avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks, ning võrreldes nende tingimusi enne seda ümberkujundamist sõlmitud laenulepingute tingimustega. Seevastu tarnijate puhul kasutas ta ainult puhtalt hüpoteetilist arutluskäiku, ta ei kontrollinud oma oletusi üldse asjaomase turu analüüsi abil.
- 108 Kõigest eelnevast tuleneb, et küsimuses, kas eksisteeris eelis, mille IFPEN võis tänu kõnesolevale tagatisele saada oma suhetes tarnijatega, ei järginud komisjon tõendamiskoormist niisugusena, nagu see on kindlaks määratud eespool punktis 71 viidatud kohtupraktikas. Eelkõige tuleb märkida, et komisjon ei tõendanud, et sellise tagatise korral nagu kõnesolev tagatis võisid selle tagatise saanud ettevõtja tarnijad teda kohelda soodsamalt, eriti oma toodete või teenuste hindu alandades ning väljendades nii oma hinnangut, et selle ettevõtja makseviivituse risk on väiksem. Seega järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 214 ekslikult, et IFPENil oli tegelik majanduslik eelis, mis seisnes tema tarnijate tehtud allahindluses ja oli tingitud viimaste hinnangust, et tema makseviivituse risk on väiksem.
- 109 Võttes arvesse selle eelise määratlust ennast, mille IFPEN võis tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes tarnijatega saada (vt punktid 95–97 eespool), siis komisjon rikkus õigusnormi, kui ta otsustas sellele eelisele hinnangu andmiseks kasutada faktooringut „arutluskäiguna, mille puhul lähtutakse samaväärse riski katmise kulust“, selle asemel, et analüüsida nende hindade tasemeid, mida tarnijad IFPENi suhtes kohaldasid.
- 110 Eelnevast tuleneb, et argumente, millega hagejad vaidlustavad faktooringu kasutamise asjakohasuse selle eelise summa hindamisel, mille kõnesolev tagatis IFPENile tema suhetes tarnijatega andis, ei ole vaja analüüsida. Komisjon ei saanud hinnata eelist, mille olemasolu ta kuidagi ei tõendanud.
- 111 Mis puudutab teiseks IFPENi ja klientide suhteid, siis vaidlustatud otsusest ilmneb, et eelise, mille IFPEN võis tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnevale riigitagatisele saada, määratles komisjon nii, et IFPEN ei maksnud selle täitmisgarantii või parima jõupingutuse tegemise tagatise eest, mida ta võis oma klientidele pakkuda, mingit tagatistasu.
- 112 See määratlus põhineb tõdemusel, mida kinnitab ainult UOP tunnistus ja mille kohaselt on tehnoloogia võõrandamise valdkonnas soetajatele iseäranis olulised tagatised, mida teenuseosutajad on võimelised neile pakkuma, nii lepingulise kui ka lepinguvälise vastutuse osas (vaidlustatud otsuse põhjendus 216). Lähtudes sellest seisukohast ja jätnud kõrvale küsimuse, kas kõnesolev tagatis katab IFPENi lepinguvälise vastutuse, põhjendusel, et see ei ole asjakohane, märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 220 ja 221:

„(220)

Võttes arvesse [IFPENile] antud riigitagatist, on tema kliendid [...] kindlustatud selles suhtes, et [IFPENi] suhtes ei algatata kunagi likvideerimismenetlust ning ta suudab seega alati oma lepingulised kohustused täita või juhul, kui ta seda ei tee, saada tema rikkumise korral alati hüvitist [...]

(221)

Komisjon on põhjendustes 204 j-j esitatud arutluskäigu näitel [...] seisukohal, et riigitagatise puudumise korral peaks klient, kes soovib saada samal tasandil kaitset, sõlmima finantsvahendajaga (nt pank või kindlustusselts) täitmisgarantii (inglise keeles *performance bond*), et tagada lepingu [täitmine], mis seob teda [IFPENiga]. Sellise kaitse eesmärk on tagada kliendile lepingu (täielikust või osalisest) täitmata jätmisest tuleneva kahju korral rahaline hüvitis.“ [Euroopa Kohtus täpsustatud tõlge.]

- 113 Järgmistes põhjendustes hindas komisjon täitmisgarantii või parima jõupingutuse tegemise tagatise kulu ning leidis, et niisuguse tagatise maksumus moodustab maksimaalselt 5% tagatisega hõlmatud teenuste osutamise käibest (vaidlustatud otsuse punktid 223–225). Ta püüdis ka IFPENi tegevusalade hulgast kindlaks teha teenuseid, mida „see tagatis“ hõlmab (vaidlustatud otsuse põhjendused 226–235). Vaidlustatud otsuse põhjenduses 236 tõdes komisjon:

„[...] [IFPENil] oli oma majandustegevuse teostamisel tegelik majanduslik eelis, sest ta ei pidanud maksma [tagatistasu täitmisgarantii või „parima jõupingutuse tegemise“ tagatise eest], mida ta sai teadustegevuses pakkuda oma klientidele, sealhulgas oma tütarettevõtjate Axens ja Prosernat ainuõiguslikes tegevusvaldkondades. Kuigi komisjonil ei ole tagatisega hõlmatud riski eripära arvesse võttes võimalik eelise summat täpselt kindlaks määrata, on ta seisukohal, et igal juhul ei saa see ületada summasid, mis on esitatud käesolevas põhjenduses tabelis 5 teenuste ja aastate kaupa [...]“ [Euroopa Kohtus täpsustatud tõlge.]

- 114 Selles küsimuses tuleb märkida nagu hagejadki, et arutluskäik, millest komisjon lähtus, et teha kindlaks eelis, mis IFPENil oma suhetes klientidega oli, eeldab, et normaalsetel turutingimustel kasutavad niisuguste uurimisinstituutide nagu IFPEN kliendid täitmisgarantiisid ja parima jõupingutuse tegemise tagatise, et kaitsta ennast oma lepingupartneri maksejõuetusrisi vastu, ning et niisuguse tagatise korral, nagu oli IFPENil, ei pea viimase kliendid enam sellise garantii lepingut sõlmima või ei palu temal enam seda garantiid anda. Komisjoni arutluskäik eeldab ka, et kui IFPENi kliendid loobusid täitmisgarantiist või parima jõupingutuse tegemise tagatisest, siis tingimata tema avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasneva riigitagatise tõttu.
- 115 Nagu ka kaalutluste puhul, mis käsitlevad eelist suhetes tarnijatega (vt punkt 99 eespool), ei esita komisjon siiski mingeid tõendeid, mis näitaksid, et oletused, mis tema arutluskäigu moodustavad, on põhjendatud või kas või tõenäolised. Eelkõige ei ole vaidlustatud otsuses ühtegi tõendit, mis kinnitaks, et uurimisinstituutide kliendid ennetavad oma lepingupartneri maksejõuetuse riski nii, et nad kasutavad täitmisgarantiid või parima jõupingutuse tegemise tagatist. Komisjon ei tugine ka mitte ühelegi objektiivsele asjaolule, mis kinnitaks, et niisuguse tagatise olemasolu korral nagu avalik-õigusliku tööstus- või kaubandusametuse staatusega kaasnev tagatis on klientidel kalduvus mitte nõuda sellelt ettevõtjalt täitmisgarantiisid või parima jõupingutuse tegemise tagatise või jätta need kindlustusandjalt võtmata. Lõpuks tuleb märkida, et mitte miski vaidlustatud otsuse põhjendustes ei näita, et komisjon püüdis selgitada välja, kas seda, kuidas kliendid IFPENi tajuvad, võis mõjutada viimase ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks või kas need kliendid tõlgendavad IFPENi uut staatust riigitagatisena maksejõuetuse riski vastu.
- 116 Komisjoni kaalutlustel, mis käsitlevad eelist, mis IFPENil oli tänu oma avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevale riigitagatisele väidetavalt oma suhetes klientidega, ning selle eelise määratlusel vaidlustatud otsuse põhjenduses 236 on veel tõsisemaid puudusi. Esiteks ei võimalda need mõista, kuidas võivad IFPENi kliendid võlausaldajatena teda selle tagatise olemasolu korral soodsamalt kohelda. Teiseks on need kaalutlused segased ja neis puudub ühtlus ning need tekitavad seega kahtlust selle tagatise saaja isiku küsimuses.

- 117 Esiteks ilmneb eespool punktides 86–89 esitatud kaalutlustest, et niisuguste tagatiste puhul nagu kõnesolev tagatis omandab tagatise saanud ettevõtja majanduslik eelis konkreetse vormi selle ettevõtja suhetes oma võlausaldajatega – kelleks käsitletaval juhul on kliendid – ning seisneb soodsamas kohtlemises, mida need võlausaldajad – kellel on täitmata jätmise puhuks see tagatis – selle ettevõtja suhtes kohaldavad, vähendades nii tema kohustusi ja maksimeerides tema tulusid.
- 118 Tuleb ka märkida – nagu eespool punktides 82 ja 89 –, et meetodid, mille komisjon vaidlustatud otsuses valis, et tõendada eelist, mille IFPEN tänu kõnesolevale tagatisele sai, toetavad just selle soodsama kohtlemise kindlaksmääramist.
- 119 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 236 on aga ainult märgitud, et tänu kõnesolevale tagatisele sai IFPEN pakkuda oma klientidele seda, et ta ei „pidanud maksma [tagatistasu täitmisgarantii või vähemalt „parima jõupingutuse tegemise“ tagatise eest“], täpsustamata, kuidas see tagatistasu maksmata jätmise võis mõjutada IFPENi ja tema klientide suhet. Eelkõige ei täpsusta komisjon, kas see asutus on selle tagatise olemasolu korral klientidele atraktiivsem kui teised uurimisinstituudid või on nad valmis maksma IFPENi teenuste eest kõrgemaid hindu, et väljendada nii oma hinnangut, et tema makseviivituse risk on väiksem. Komisjon on eelise, mille IFPEN võis tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes klientidega saada, jätnud seega määratlemata. [Euroopa Kohtus täpsustatud tõlge.]
- 120 Teiseks võib Üldkohus ainult jagada IFPENi hämmeldust, mida viimane väljendab hagiavalduses selle suhtes, kui segane on arutluskäik, mille raames määratakse kindlaks eelis, mille ta tänu kõnesolevale tagatisele väidetavalt oma suhetes klientidega sai. On nimelt raske mõista, kes – kas IFPENi kliendid või IFPEN ise – sõlmib komisjoni arvates lepingu täitmisgarantii kohta ja kelle kohustused vähenevad lõppkokkuvõttes seetõttu, et sellele garantiile vastavat tagatistasu ei ole vaja tasuda.
- 121 Selles küsimuses tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 221 – mis on toodud ära eespool punktis 112 – kinnitab komisjon, et „klient, kes soovib saada samal tasandil kaitset, [peaks] sõlmima finantsvahendajaga [...] täitmisgarantii [...]“, mis paneb arvama, et lepingu täitmisgarantii peaksid sõlmima ja vastava makse tegema IFPENi või tema konkurentide kliendid.
- 122 Vaidlustatud otsuse teised kohad tekitavad seevastu mõtte, et makset täitmisgarantii eest peab tasuma IFPEN. Näiteks vaidlustatud otsuse põhjenduses 236 – mis on toodud ära eespool punktis 113 – märkis komisjon, et „[IFPENil] oli oma majandustegevuse teostamisel tegelik majanduslik eelis, sest ta ei pidanud maksma [tagatistasu täitmisgarantii [...] eest], mida ta sai teadustegevuses pakkuda oma klientidele“. Ka põhjenduses 246, mis asub osas, milles on käsitletud IFPENile tekkinud eeliste ülekandmist tema eraõiguslikele tütarettevõtjatele, märkis komisjon, et „[IFPEN] raamatupidamisega tutvumine näitas, et kuna riigile ei makstud [täitmisgarantii või vähemalt parima jõupingutuse tegemise tagatise eest tagatistasu], ei olnud [IFPENil] võimalik seda ka tarifitseerida kulude alusel tütarettevõtjatele osutatud teenustes“. [Euroopa Kohtus täpsustatud tõlge.]
- 123 Neid kohti tuleb tõlgendada nii, et komisjoni sõnul sõlmivad uurimisinstituutide kliendid normaalsetes turutingimustes lepingud täitmisgarantii või parima jõupingutuse tegemise tagatise kohta, et kaitsta end lepingu täitmata jätmise riski vastu, sh nende lepingupartneri maksejõuetusega seotud põhjustel. Kui nad otsustavad hakata IFPENi klientideks, ei pea nad siiski niisugust kindlustuslepingut sõlmima, sest IFPEN võib pakkuda neile riigitagatist, mida võib kasutada, kui leping jääb maksejõuetuse tõttu täitmata. Et IFPEN saab oma tagatise tasuta, võib ta seda ka oma klientidele pakkuda tasuta.
- 124 Ehkki eespool punktis 123 välja pakutud vaidlustatud otsuse tõlgendus võimaldab need põhjendused 221 ja 236 omavahel kokku sobitada, on sellel sobitamisel siiski piirid. Esiteks kui nõustuda, et täitmisgarantii maksekoormus lasub tavaliselt IFPENi klientidel, tuleb IFPENi riigitagatist tõlgendada pigem nii, et sellega antakse eelis nendele klientidele. Nagu hagejad kohtuistungil õigesti märkisid, vabastab IFPENi tagatis niisugusel juhul IFPENi kliendid täitmisgarantii maksest, mida nad

peaksid muidu, selle tagatise puudumise korral tasuma. Teiseks ei võimalda see tõlgendus selgitada vaidlustatud otsuse põhjendust 246, millest ilmneb, et IFPEN peaks tasuma riigile täitmisgarantii eest tagatistasu.

- 125 Vastates IFPENi kahtlustele, kinnitas komisjon kostja vastuses, et täitmisgarantii kasutamine asetub IFPENi kaudse ja piiramatult tagatise kaudse hinnameetme raamistikku. Selle kasutamise raames on vähe tähtsust sellel, kas lepingu täitmisgarantii kohta allkirjastas müüja või tema klient, sest oluline on täitmisgarantii hind. Tavaliselt sõlmib lepingu selle garantii kohta klient ja vaidlustatud otsuses ongi toodud see näide.
- 126 Nendest selgitustest – mida saab analüüsida ainult nii, et need ei piira väljakujunenud kohtupraktikat, mille kohaselt peab otsus ise olema piisav ja selle põhjendustena ei või käsitleda selliseid kirjalikke või suulisi selgitusi, mis on antud hiljem, kui asjaomase otsuse peale on juba esitatud hagi liidu kohtusse, (vt kohtuotsus, 15.6.2005, Corsica Ferries France vs. komisjon, T-349/03, EU:T:2005:221, punkt 287 ja seal viidatud kohtupraktika) – ei piisa, et selgitada vaidlustatud otsuse põhjendusi, mille ebaselgusele IFPEN viitab.
- 127 Kui seda, kellel lasub täitmisgarantii eest tagatistasu maksmise koormus, ei olnud vaja kindlaks teha – nagu komisjon märgib –, sest tema tõestuses on oluline selle täitmisgarantii hind, tuleb asuda seisukohale, et komisjon püüdis vaidlustatud otsuse osas, mis käsitleb IFPENi ja tema klientide suhteid, kindlaks teha makse- summat, mida võidakse IFPENilt turul nõuda garantii eest, mis on võrreldav tema avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasneva tagatise. Selle tagatistasu mittetasumine kujutabki endast eelist, mille IFPEN oma suhetes klientidega sai.
- 128 Nii tõlgendatuna on suhetes klientidega saadud eelist käsitlevad põhjendused vastuolus meetoditega, mille komisjon IFPENi eelise olemasolu tõendamiseks valis ja mida on kirjeldatud eespool punktis 82. Lähenemine, mille komisjon kostja vastuses esitab, ei eelda, et tehakse kindlaks, et IFPENi kliendid tema võlausaldajatena võisid kõnesoleva tagatise olemasolu korral teda soodsamalt kohelda. See lähenemine on seega täiesti vastupidine lähenemistele, mis valiti, et teha kindlaks eelis, mille IFPEN sai tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes pankade ja finantsasutustega. Meeldetuletuseks on vaja märkida, et mis puudutab panku ja finantsasutusi, siis komisjon analüüsis IFPENile antud või pakutud laenude tingimusi. Seda tehes kontrollis komisjon, kas kõnesolev tagatis avaldas tegelikku mõju sellele, kuidas need asutused IFPENi suhtes käitusid. Tarnijate puhul määras komisjon kõigepealt kindlaks, kuidas nad võisid IFPENi kõnesoleva tagatise olemasolu korral soodsamalt kohelda. Ta leidis ekslikult (vt punkt 106 eespool), et see käitumine seisneb IFPENile tarnitud toodete ja osutatud teenuste hindade alandamises. Seejärel püüdis komisjon arvutada selle allahindluse väärtust faktooringu kasutamise abil.
- 129 Tõlgendatuna nii, nagu on näidatud eespool punktis 127, on suhetes klientidega saadud eelist käsitlevate põhjendustega rikutud ka õigusnormi. Tõlgenduse, mille komisjon kostja vastuses esitab, võib kokku võtta *à priori* pähe võetud seisukohana, et kõnesolev tagatis kujutab endast tingimata riigiabi ainuüksi seetõttu, et see tagatis antakse tasuta, ning seega ei ole vaja analüüsida selle tagatise mõju suhtele, mis seda toetab, käsitleval juhul IFPENi ja tema klientidest koosneva võlausaldajate rühma suhtele. Nagu aga eespool punktis 84 märgitud, ei ole see seisukoht kooskõlas tagatise laadi endaga, mida kui kõrvalkohustust ei saa analüüsida nii, et jäetakse kõrvale kohustus, millele see lisandub. Tuleb ka meenutada, et kohtupraktika kohaselt on ELTL artikli 107 lõikes 1 riigi sekkumised kindlaks määratud nende mõju põhjal. Riigiabiks kvalifitseerimisel selle õigusnormi tähenduses ei ole seega määrav riikliku meetme vorm, põhjused või eesmärgid, vaid mõju, mida see meede avaldab (vt kohtuotsus, 19.3.2013, Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt, C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkt 102 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellest järeldub, et riikliku meetme riigiabiks kvalifitseerimist kaaludes peab komisjon analüüsima mõju, mida see meede võib avaldada, käsitleval juhul selle mõju IFPENi ja tema klientide suhtele. Kostja vastuses esitatud argumentidega püüab komisjon aga kõnesoleva tagatise mõju – olgu see mõju kas või potentsiaalne – analüüsimisest täielikult pääseda.

- 130 Eelnevast tuleneb, et peale eespool punktis 115 välja toodud puuduse on põhjendustel, mille komisjon esitas vaidlustatud otsuses selle eelise olemasolu küsimuses, mille IFPEN võis tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevale riigitagatisele oma suhetes klientidega saada, veel see puudus, et need on segased ja ebaühtlased. Niisugused põhjendused ei vasta ELTL artiklis 296 nõuetele. Et põhjendused oleksid selle sättega kooskõlas, peab neist selgelt ja ühemõtteliselt nähtuma akti vastu võtnud institutsiooni mõttekäik, nii et isikutel, keda see akt puudutab, oleks võimalik tutvuda võetud meetme põhjendustega ning pädeval kohtul oleks võimalik teostada kontrolli, (vt selle kohta kohtuotsus, 22.10.2008, TV2/Danmark jt vs. komisjon, T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457, punkt 178 ja seal viidatud kohtupraktika) ning teiseks peavad need olema loogilised ja muu hulgas ilma sisemise vastuoluta, mis takistab akti andmiseni viinud põhjuste õiget mõistmist (vt selle kohta kohtuotsus, 10.7.2008, Bertelsmann ja Sony Corporation of America vs. Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 169, ja kohtuotsus, 29.9.2011, Elf Aquitaine vs. komisjon, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 151).
- 131 Seega tuleb tõdeda, et mis puudutab selle tõendamist, et IFPEN sai tänu kõnesolevale tagatisele majandusliku eelise oma suhetes klientidega, siis komisjon ei järginud tõendamiskoormist niisugusena, nagu see on kindlaks määratud eespool punktis 71 viidatud kohtupraktikas, ega oma põhjendamiskohustust niisugusena, nagu seda on tõlgendatud eespool punktis 130 viidatud kohtupraktikas. Komisjon eksis niisiis, kui ta järeldas vaidlustatud otsuse põhjenduses 236, et IFPENil oli tänu kõnesolevale tagatisele tegelik majanduslik eelis, mis seisnes selles, et ei tasutud tagatistasu täitmisgarantii või vähemalt parima jõupingutuse tegemise tagatise eest, mida ta sai pakkuda oma klientidele seoses uurimistegevusega, sh oma tütaretevõtjate Axens ja Prosernat ainuõiguslikus tegevusvaldkonnas.
- 132 Sellest järeldub, et analüüsida ei ole vaja argumente, millega hagejad vaidlustavad selle, kas täitmisgarantii või parima jõupingutuse tegemise tagatise kasutamine on asjakohane selle eelise summa hindamisel, mille IFPEN tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes klientidega sai.
- 133 Argumendid, mille komisjon oma menetlusdokumentides Üldkohtus esitab ja mida ta kohtuistungil edasi arendas, ei lükka ümber eespool punktides 108 ja 131 ära toodud järeldusi.
- 134 Esiteks kinnitab komisjon, et vastavalt 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktile 99 ei pea ta tänu avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevale riigitagatisele saadud eelise olemasolu tõendamiseks tõendama selle tagatise tegelikku mõju. Et viidatud kohtuotsuse kohaselt võib selle eelise olemasolu eeldada, piisab, kui ta tõendab riigitagatise olemasolu, ja sellega on ka eelise olemasolu tõendatud.
- 135 Tuginedes eelkõige 14. veebruari 1990. aasta kohtuotsusele Prantsusmaa vs. komisjon (C-301/87, EU:C:1990:67) ja 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsusele France Télécom vs. komisjon (C-81/10 P, EU:C:2011:811), kinnitab ta ka, et riigiabi olemasolu tõendamiseks piisab, kui meede võib anda tagatise saanule eelise, ilma et oleks vaja kontrollida, kas eelis on tõesti olemas või missugune on selle ulatus. Ta lisab, et kui see oleks teisiti, oleks liikmesriikidel, kes abidest ei teata, eelis võrreldes nendega, kes seda teevad.
- 136 Nende argumentidega ei saa nõustuda. Tuleb nimelt märkida, et võimalus kasutada eeldamist kui tõendamise viisi, sõltub nende oletuste tõepärasest, millel eeldamine põhineb. Näiteks 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) otsustas Euroopa Kohus, et laenusaja, kelle laenule liikmesriigi avalik-õiguslik asutus annab garantii, saab üldjuhul eelise, kuna tema intressikulud on madalamad kui need, mida ta oleks pidanud kandma selle sama rahastamise korral ja sama garantii korral turuhinnaga (kohtuotsus, 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 96). Euroopa Kohus meenutas ka, et teatise garantiide kohta punktides 1.2, 2.1 ja 2.2 on sõnaselgelt märgitud, et piiramatult riigiabi ettevõtjale, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused, annab sellele ettevõtjale otsese eelise ja kujutab endast riigiabi, kuna seda antakse, ilma et selle saaja maksaks asjakohast garantiitasu riigi võetud riski eest, ja võimaldab seega

„saada kapitaliturgudel tavaliselt kehtivatest paremate finantstingimustega laenu“ (kohtuotsus, 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 97). Selle põhjal otsustas Euroopa Kohus, et võib lihtsalt eeldada, et kaudse ja piiramatult riigigarantii andmine ettevõtjale, kelle suhtes ei kohaldata tavapärasest saneerimise ja likvideerimise menetlust, parandab tema rahalist olukorda, kergendades kohustusi, mis muudu tema eelarvet koormaksid (kohtuotsus, 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 98).

- 137 Sellest järeldub, et 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) sedastatud eeldamine rajaneb kahel eeltingimusel, mille tõenäosust on Euroopa Kohus tunnustanud ning mille kohaselt avaldab esiteks liikmesriigi ametiasutuste tagatis soodsat mõju hinnangule, mille annavad võlausaldajad selle tagatise saanu maksejõuetuse riskile, ja teiseks avaldub see soodne mõju krediidi kulukuse alanemises.
- 138 Käsitletaval juhul väidab komisjon IFPENi ja tema tarnijate suhete kohta, et liikmesriigi ametiasutuste tagatise olemasolu soodne mõju hinnangule, mille annavad võlausaldajad selle tagatise saanu maksejõuetuse riskile, avaldub nende hindade alandamises, mida tarnijad tagatise saanu suhtes kohaldavad.
- 139 Niisuguse oletuse tõenäosus ei ole aga enesestmõistetav. Ärielus on see, kui hindu alandatakse tarnija ja kliendi vaheliste suhete laadi tõttu, seotud mitme teguriga, muu hulgas kliendi tellimuste mahuga (vt punktid 100 ja 101 eespool), maksetähtaegadega, mille tarnija talle on andnud, või lepinguliste suhete kestusega.
- 140 Et komisjon ei ole andnud selle kohta vaidlustatud otsuses täiendavaid selgitusi, võib Üldkohus ainult tõdeda, et selle oletuse vähenenud tõepärasus ei võimalda asuda seisukohale, et kõnesolev tagatis võib anda IFPENile majandusliku eelise allahindluse kujul, mida IFPENi tarnijad talle teevad, või et selle tagatise olemasolu tõendamiseks piisab komisjonile niisuguse eelise olemasolu tõendamiseks.
- 141 Mis puudutab IFPENi ja klientide suhet, siis tuleb lisaks märkida, et kuna komisjon isegi ei määratlenud vaidlustatud otsuses eelist, mille IFPEN tänu tagatise olemasolule saab, on eeldus, millele ta selles küsimuses tugineb, esemetu.
- 142 Igal juhul ei saa lihtsalt eeldamise võimalus, mille Euroopa Kohus sedastas oma 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktides 98 ja 99, kasutada selleks, et tõendada eelise olemasolu suhetes ühelt poolt IFPENi ning teiselt poolt tarnijate ja klientide vahel, sest see eeldamine võimaldab ainult tõendada, et eksisteerib eelis soodsamate rahastamistingimuste kujul.
- 143 Eeldamisvõimalus, mis on sedastatud 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktides 98 ja 99, tuleb kõigepealt asetada La Poste'i otsuse faktiliste asjaolude ja põhjenduste konteksti. Seejärel tuleb märkida, et seda ei saa tõlgendada punktidele 98 ja 99 eelnevaid, eelkõige selle kohtuotsuse punktides 96 ja 97 esitatud Euroopa Kohu kaalutlusi kõrvale jättes. Lõpuks tuleb nentida, et 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktides 102–108 esitatud kaalutlused, milles Euroopa Kohus vastab Prantsuse Vabariigi argumentidele, kinnitavad samuti selle eeldamisvõimaluse ulatuse piirangut.
- 144 Mis puudutab esiteks La Poste'i otsuse faktilist konteksti ja põhjendusi, siis tuleb eelkõige meenutada, et komisjoni sõnul seisnes valikuline eelis, mille La Poste tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevale kaudsele ja piiramatule riigitagatisele sai, soodsamates rahastamistingimustes, kui ta oleks saanud turul. Komisjoni järeldas seda selle põhjal, et rahastamistingimused määratakse kindlaks eelkõige krediidireitingu põhjal. Reitinguagentuuride mitmest analüüsist ja uuringust ilmnes aga, et kõnealune garantii kui La Poste'ile antud riigi toetuse peamine element mõjutab positiivselt viimase krediidireitingut ning seetõttu ka temale pakutavaid rahastamistingimusi (La Poste'i otsuse põhjendused 256–300 ja 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 18).

- 145 Tuleb tõdeda, et erinevalt vaidlustatud otsusest analüüsis komisjon La Poste'i otsuses valikulise eelise olemasolu ainult osas, mis puudutab tagatise saanu suhteid pankade ja finantsasutustega, ega püüdnud kontrollida, kas niisugune eelis on olemas ka suhetes teiste võlausaldajate, eelkõige tarnijate ja klientidega.
- 146 Tuleb ka märkida, et La Poste'i valikulise eelise olemasolu analüüs oli empiiriline. Komisjoni järeldused selle eelise olemasolu küsimuses põhinevad laenuturul tegutsejate käitumise jälgimisel, mille tulemusena tuvastas komisjon, et esiteks La Poste'i avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasneva riigitagatise ning teiseks pankade ja finantsasutuste reaktsiooni vahel reitingutele, mille edastasid reitinguagentuurid, on põhjuslik seos, mis avaldus soodsamate rahastamistingimuste andmises La Poste'ile. Nagu ilmneb punktides 99–107 ja 115–129 eespool, puudub vaidlustatud otsuses ilmselgelt niisugune empiiriline analüüs osas, mis puudutab IFPENi suhteid tarnijate ja klientidega.
- 147 Euroopa Kohus leidis küll 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktides 106 ja 107, et see reitinguagentuuride meetodite analüüs on üksnes kinnitava väärtusega. Tuleb siiski rõhutada, et nende meetodite analüüs täiendab eelnevalt õigesti määratletud eelise olemasolu tõendamist eeldamise teel. Käsitletaval juhul on problemaatiline selle eelise määratlus ise, mille IFPEN oma suhetes tarnijate ja klientidega väidetavalt sai, sest isegi kui see on olemas, põhineb see ebaühtlasel ja puhtalt hüpoteetilisel arutluskäigul. Seevastu selle eelise määratlust, mille IFPEN sai oma suhetes pankade ja finantsasutustega, ei saa – nagu ilmneb punktides 91 ja 92 – kuidagi kritiseerida.
- 148 Mis puudutab teiseks 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 18) punkte 96 ja 97 – mis eelnevad vahetult punktidele, milles Euroopa Kohus sõnastas valikulise eelise olemasolu eeldamise võimaluse, –, siis tuleb märkida, et nendes on viidatud esiteks 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsusele Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) ning teiseks teatise garantiide kohta punktidele 1.2, 2.1 ja 2.2.
- 149 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsuses Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), mis tehti Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaade kõrgeim kohus) eelotsusetaotluse tulemusena, leidis Euroopa Kohus sisuliselt, et siseriiklikud kohtud on pädevad tühistama ELTL artikli 108 lõike 3 alusel riigitagatist olukorras, kus ebaseaduslik abi anti selle tagatise abil, mille ametiasutus andis selleks, et katta finantsettevõtja antud laen ettevõtja huvides, keda normaalsetel turutingimustel ei oleks selliselt rahastatud.
- 150 Tuleb märkida, et kohtuasjas, milles tehti 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), ei olnud kahtlust selles, kas kõnesoleva ametiasutuse antud tagatise saab kvalifitseerida riigiabiks laenuvõtjale, sest oli selge, et asutamise hetkel oli laenuvõtja juba raskustes ning ilma selle tagatiseta ei oleks ta saavutanud rahastamist kapitaliturgudel (kohtuotsus, 8.12.2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814).
- 151 Sellesse konteksti tulebki asetada see, mida Euroopa Kohus tõdes 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsuse Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) punktis 39, nimelt et „kui liikmesriigi avalik-õiguslik asutus annab garantii krediitiasutuse poolt laenusaaajale antud laenule, siis saab see laenusaaaja üldjuhul rahalist kasu ning saab seega abi [ELTL] artikli [107] lõike 1 tähenduses, kuna tema poolt kantavad intressikulud on madalamad kui need, mida ta oleks pidanud kandma selle sama rahastamise korral ja sama garantii korral turuhinnaga“, – punkt, millele Euroopa Kohus oma 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktis 96 viitab.
- 152 Seega piirab viide 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsusele Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktis 96 selle 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) sedastatud eeldamisvõimaluse

kohaldamist suhetega, mis valitsevad niisuguse riigitagatise saanud ettevõtja nagu avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusamet ja laene andvate võlausaldajate vahel, kelleks on eelkõige pangad ja finantsasutused, ning eelise, mis esineb soodsamate rahastamistingimuste kujul.

153 Sama tuleb järeldada Euroopa Kohtu viite puhul teatisele garantiide kohta.

154 Teatise garantiide kohta punktis 1.2 on märgitud:

„Garantiid on enimlevinud kujul seotud laenusaja poolt laenuandjaga kokku lepitud laenuga või muu rahalise kohustusega. Garantiid võib anda üksikgarantiidena või garantiikavade raames.

Garantii liike võib olla siiski erinevaid olenevalt õiguslikust alusest, tehingu laadist, kestusest jne. Garantii võib olla (loetelu ei ole ammendav):

[...]

— piiramatu garantii (erinevalt garantiist, mille ülemmäär ja/või kehtivusaeg on kindlaks määratud). Komisjon loeb garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab sõnaselge riigigarantii või kahju katmise riigi poolt. Sama kehtib, kui riik omandab osaluse ettevõttes ning seejuures asendatakse tavapärase piiratud vastutus piiramatu vastutusega;

[...]“

155 Teatise garantiide kohta punktis 2.2, mis käsitleb abi laenusajale, on märgitud:

„Tavaliselt saab abist kasu laenusaja. Nagu on märgitud punktis 2.1, tuleks riski võtmine hüvitada asjakohase preemiaga. Kui laenusaja preemiat ei maksa või maksab vähe, on see tema jaoks eelis. Võrreldes garantii puudumisega, võimaldab riigigarantii laenusajal kapitaliturgudel saada tavalisest paremate finantstingimustega laenu. Tavaliselt õnnestub laenusajal riigigarantii abil kokku leppida madalamates intressimäärades ja/või pakkuda väiksemat tagatist. Mõnel juhul ei õnnestu laenusajal ilma riigigarantiita leida ka mis tahes tingimustel laenu andvat finantsasutust. [...]“

156 Tuleb tõdeda, et teatise garantiide kohta nendes kahes punktis, mille Euroopa Kohus on valinud 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktides 98 ja 99 sedastatud valikulise eelise olemasolu eeldamise aluseks, on silmas peetud eelist, mis esineb niisuguste soodsamate rahastamistingimuste kujul nagu laenude madalamad intressimäärad või leebemad nõuded tagatiste alal, mille saavutab turul riigitagatise saanud ettevõtja.

157 Seega piirab ka Euroopa Kohtu viide oma 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktis 97 teatise garantiide kohta nendele kahele punktile selles kohtuotsuses sedastatud eeldamisvõimaluse kohaldamist suhetega, mis valitsevad niisuguse riigitagatise saanud ettevõtja nagu avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusamet ja laene andvate võlausaldajate vahel, kelleks on eelkõige pangad ja finantsasutused.

158 Lisaks tuleb märkida, et Euroopa Kohus viitab ka teatise garantiide kohta punktile 2.1. Et see punkt puudutab riiklike vahendite ülekandmise küsimust, ei mõjuta see eespool esitatud kaalutlusi. Võttes arvesse eespool punktis 84 esitatud kaalutlusi, ei saa sellest punktist igal juhul järeldada, et avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevat piiramatut riigitagatist võib pidada tagatiseks, mis annab niisugusele asutusele eelise ainuüksi seetõttu, et see on tasuta tagatis.

159 Lõpuks tuleb kolmandaks märkida, et Euroopa Kohtu kaalutlused vastuseks Prantsuse Vabariigi esitatud kaalutlustele, eelkõige 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) punktis 104, kinnitavad, et leebem tõendamiskord, mida liidu kohus aktsepteerib selle tõendamisel, kas

avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnev kaudne ja piiramatu riigitagatis kujutab endast majanduslikku eelist, on kohaldatav laenuvõtja suhtes, kes saab tänu sellele tagatisele madalamad intressimäärad või võib pakkuda madalamat tagatist.

- 160 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses *La Poste* (C-559/12 P, EU:C:2014:217) sedastatud eeldamisvõimaluse kohaldamine on piiratud suhetega, mis eeldavad avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse võlausaldaja poolt rahastamistehingut, laenu või laiemalt krediiti, eelkõige suhetega avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse ning pankade ja finantsasutuste vahel.
- 161 Selles küsimuses tuleb veel märkida, et kohtuistungil nõustus komisjon, et eelise avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse ning tema tarnijate suhetes võib välistada, kui on tõendatud, et niisugune asutus maksab oma tarnijate arved kohe ära – mida IFPENi puhul ei ole tõendatud. Kohtutoimikust ilmneb ka, et ametliku uurimismenetluse jooksul püüdis komisjon välja selgitada, missugused olid IFPENi puhul tema võla tarnijatele tasumise tingimused (vt punkt 103 eespool). Tuleb siiski tõdeda, et vaidlustatud otsuse põhjendustes ei ole mingit viidet krediiti puudutavale arutluskäigule, mis võimaldaks asuda seisukohale, et 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses *La Poste* (C-559/12 P, EU:C:2014:217) sedastatud eeldamisvõimalust võiks kohaldada IFPENi ja tema tarnijate suhetele.
- 162 Teiseks väidab komisjon – tuginedes eelkõige 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsusele *Itaalia vs. komisjon* (C-66/02, EU:C:2005:768, punktid 91 ja 92), 6. septembri 2006. aasta kohtuotsusele *Portugal vs. komisjon* (C-88/03, EU:C:2006:511, punkt 91), 9. juuni 2011. aasta kohtuotsusele *Comitato „Venezia vuole vivere“ jt vs. komisjon* (C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, punkt 114) ja 12. septembri 2007. aasta kohtuotsusele *Itaalia vs. komisjon* (T-239/04 ja T-323/04, EU:T:2007:260, punktid 142–144) –, et kui ta hindab nagu käsitletav juhul abikava, ei pea ta tõendama eelise olemasolu või selle ulatust, vaid võib piirduda sellega, et analüüsib asjaomase kava üldkirjeldust, et kontrollida, kas see kava sisaldab abi tunnuseid.
- 163 IFPEN ja Prantsuse Vabariik väidavad, et see argument on vastuvõetamatu, kinnitades, et vaidlustatud otsuses ei ole vaidlusalust tagatist abikavaks kvalifitseeritud.
- 164 Tuleb tõdeda, et komisjon ei ole sõnaselgelt täpsustanud, kas tema otsus puudutab individuaalset abi või abikava. Ilma et oleks vaja võtta seisukohta, kas komisjoni argument on vastuvõetav, tuleb see siiski põhjendamatus tõttu tagasi lükata.
- 165 Selles küsimuses tuleb kõigepealt meenutada, et nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli [108] kohaldamiseks, (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339) (mis asendati alates 14. oktoobrist 2015 nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrusega (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli [108] kohaldamiseks, ELT 2015, L 248, lk 9), artikli 1 punkti d järgi on abikava mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ja mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse anda eriprojektiga sidumata abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja/või määramata ulatuses. Sama määruse artikli 1 punktis e on individuaalne abi määratletud nii, et see on abi, mida ei anta abikava raames, ja abikava raames antav abi, millest tuleb teatada.
- 166 Seejärel tuleb meenutada, et määruses nr 659/1999 on individuaalne abi ja abikavad jaotatud olemasolevaks ja uueks abiks. Selle artikli 1 punkti b järgi on olemasolev abi sisuliselt abi, mida komisjon on juba analüüsinud või millest arvatakse, et seda on analüüsitud, või abi, mis viidi liidu liikmesriikides ellu enne nende liiduga ühinemist ja mida kohaldatakse edasi pärast ühinemist edasi. Uut abi on määratletud nii, et see on kõik ülejäänud, kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused.

- 167 Lõpuks tuleb meenutada, et määruse nr 659/1999 artikli 2 lõikes 1 on sätestatud põhimõtteline kohustus, mille kohaselt tuleb komisjonile teatada kõikidest uue abi andmise plaanidest. Abi, „millest tuleb teatada“, määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti e tähenduses (vt punkt 165 eespool) on seega igasugune uus abi. Lisaks peetakse abi, mida viiakse ellu teatamiskohustust rikkudes, ebaseaduslikuks abiks määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti f tähenduses.
- 168 Et avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevat tagatist võib pidada riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, tuleb see kvalifitseerida nende õigusnormide põhjal abikavaks määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti d teise osa tähenduses.
- 169 On vaja siiski märkida, et esiteks ei ole meetmeks, mida vaidlustatud otsuses käsitletakse, avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnev tagatis üldiselt, vaid IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks, mis toob kaasa selle staatusega kaasneva riigitagatise andmise sellele ettevõtjale.
- 170 Teiseks loob see ümberkujundamine uue faktilise olukorra, milles IFPEN saab oma uue avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasneva riigitagatise, mis võib tekitada talle eelise, mille võib kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Selles uues olukorras kohaldatakse määruse nr 659/1999 artikli 2 lõikes 1 ette nähtud teatamiskohustust.
- 171 Eespool punktides 169 ja 170 esitatud analüüs vastab vaidlustatud otsusele, eelkõige selle põhjendustele 256–259, milles komisjon märkis, et IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks kujutab endast uut abi määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti c tähenduses, millele laieneb teatamiskohustus. Ta leidis ka, et kuna talle ei teatatud ametlikult IFPENi staatuse muutusest, vaid seda ainult mainiti möödaminnes, teise menetluse raames, ei järginud Prantsusmaa ametiasutused seda kohustust ning IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks kujutab endast ebaseaduslikku riigiabi.
- 172 Kõige eelneva põhjal tuleb asuda seisukohale, et kuna IFPENi ümberkujundamise avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks võib kvalifitseerida riigiabiks, kujutab see endast abikava raames antavat abi, millest tuleb teatada, st see on individuaalne abi määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti e tähenduses.
- 173 Seega kvalifitseerib komisjon selle kostja vastuses ekslikult abikavaks. Ka ei ole komisjonil alust kinnitada eespool punktis 162 viidatud kohtupraktika põhjal – mis käsitleb määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti d esimeses osas osundatud üldisi abikavasid –, et kuna IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusametuseks kujutab endast kava, ei pea ta selleks, et kvalifitseerida see riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, tõendama, et IFPEN sai oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnevast tagatisest eelise või missugune oli selle eelise ulatus, vaid võib piirduda selle tagatise üldiste omaduste analüüsimisega.
- 174 Kolmandaks kinnitab komisjon – rõhutades vajadust eristada eelise olemasolu tõendamist selle eelise summa arvutamisest –, et ta hindas vaidlustatud otsuses IFPENile antud tagatise „turuväärtust“ mitte selleks, et tõendada eelise olemasolu – mis on juba tõendatud –, vaid selleks, et püüda seda kvalifitseerida, et hinnata selle kokkusobivust siseturuga. Vaidlustatud otsuses valitud lähenemine seisneb seega selles, et väljendada võimalikult täpselt mõju, mida kõnesolev riigitagatis juba avaldas nii kapitaliturgudel kui ka IFPEN suhetes teiste võlausaldajatega, hinnates laenuvõtja maksejõuetusele vastava riskiga „võrdväärse riski tagatise kulu“.
- 175 Kohtuistungil väitis komisjon, et ta viis selle hindamise läbi olemasolevate võrdlusandmete põhjal – näiteks IFPENi suhete puhul tarnijatega faktooringulepingud ja tema suhete puhul klientidega täitmisgarantii – eesmärgiga teha kindlaks, kas kõnesolev tagatis on siseturuga kokkusobiv. Komisjoni sõnul ei ole tal piiramatu tagatise puhul, mille väärtust ei saa mõõta, muud valikut kui kvalifitseerida see tagatis siseturuga kokkusobimatuks abiks.

- 176 Selles küsimuses tuleb märkida, et komisjon ei täpsusta, mida ta mõistab „juba tõendatud eelise“ ja „mõju, mida kõnesolev riigitagatis juba avaldas“, all. Näib siiski, et tegemist on muu eelisega kui eelis, mille olemasolu vaidlustatud otsuse põhjendustes 214 ja 236 juba tuvastati. Seega näib komisjon oma argumendiga kinnitavat, et eelis, mille IFPEN tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasneva tagatise tõttu sai, tulenes sellest, et nimetatud tagatis oli tasuta, ning selle tagatise „turuväärtuse“ hindamisega püüdis ta tõendada tagatistasu, mida IFPEN oleks pidanud riigile tasuma.
- 177 Selle argumendiga ei saa nõustuda esiteks seepärast, et vaidlustatud otsuse tekst ise kõneleb sellele vastu, eelkõige põhjendused 214 ja 236, milles komisjon määratleb tegeliku majandusliku eelise, mille IFPEN väidetavalt oma suhetes tarnijate ja klientidega sai.
- 178 Pealegi ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 192, 193 ja 194, et – vastupidi sellele, mida ta väidab kostja vastuses, – tegeles komisjon vaidlustatud otsuses, eelkõige selle peatükis 7.1.4 „Kontserni [IFPEN] puhul on olemas valikuline eelis“ tõesti selle eelise tõendamise ja arvutamisega, mis tekkis IFPENile tema suhetes tema võlausaldajatega, käsitleval juhul pankade ja finantsasutuste, tarnijate ja klientidega – kes võisid tugineda maksmata jätmise korral riigitagatisele –, mitte ei hinnanud IFPENile tasuta antud tagatise turuväärtust või tagatistasu, mida ta oleks pidanud selle tagatise eest riigile maksma. Argument, mille komisjon esitas oma menetluskohustusdokumentides Üldkohtus – mis ei ole kooskõlas vaidlustatud otsuse põhjendustega –, ainult suurendab seega segadust küsimuses, missugused meetodid komisjon valis selle majandusliku eelise olemasolu tõendamiseks, mille IFPEN võis tänu kõnesolevale tagatisele saada.
- 179 Teiseks on see argument ka õiguslikult ekslik – nagu ilmneb punktist 129 eespool –, sest see põhineb seisukohal, et kõnesolev tagatis kujutab endast tingimata riigiabi ainuüksi sellepärast, et see on tasuta tagatis, ning seetõttu ei ole vaja analüüsida selle tagatise mõju vastavatele suhetele.
- 180 Ka argument, mille komisjon esitas kohtuistungil, ei veena Üldkohut, sest see kujutab endast kokkuvõtlikult – ilmselgelt väär – arvamust, et komisjon võib võtta seisukoha küsimuses, kas meede on siseturuga kokkusobiv, juba enne seda, kui ta tõendab, et tegemist on abiga.
- 181 Kõikidest eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et mis puudutab küsimust, kas IFPEN võis saada tänu kõnesolevale tagatisele oma suhetes tarnijatega eelise, siis komisjon ei järginud tõendamiskoormist niisugusena, nagu see on määratletud eespool punktis 71 viidatud kohtupraktikas. Mis puudutab niisuguse eelise olemasolu IFPENi ja tema klientide vahelistes suhetes, siis komisjon ei järginud ei tõendamiskoormist ega täitnud oma põhjendamiskohustust niisugusena, nagu seda on tõlgendatud eespool punktis 130 viidatud kohtupraktikas.

Eelis IFPENi suhetes pankade ja finantsasutustega

- 182 Eespool punktis 79 sai juba märgitud, et suhete osas pankade ja finantsasutustega järeltas komisjon, et ajavahemikul 2006–2010 ei saanud IFPEN oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusest tegeliku majanduslikku eelist. Teiste sõnadega ei avaldunud komisjoni sõnul vaadeldaval perioodil tegelikkuses potentsiaalne eelis, mille ettevõtja võis tänu piiramatu tagatisele saada soodsamate intressimäärade näol kui turutingimused (vaidlustatud otsuse põhjendus 199).
- 183 Komisjoni sõnul kehtib selline järeltas üksnes mineviku kohta ning ta ei saa prognoosida turuosaliste käitumist tulevikus ega seda, kuidas muutub nende kujutus riigitagatise mõjust [IFPENi] makseviivituse riskile. Seepärast kohustas ta Prantsusmaa ametiasutusi edastama endale iga-aastastes aruannetes, mida nad on kohustatud edaspidi komisjonile esitama, [IFPEN] laenusumma ja lepingutingimustega seotud teabe ning tõendi, et need tingimused on kooskõlas turutingimustega (vaidlustatud otsuse põhjendus 200).

- 184 Kohtuistungil väitis komisjon, et võimalus, et kõnesolev tagatis tekitab IFPENi ja institutsionaalsete võlausaldajate suhetes eelise, tuleneb IFPENi põhikirja artiklist, mis võimaldab tal sõlmida laenulepinguid. Et vaidlustatud otsuse tegemise hetkel oli see artikkel ikka IFPENi põhikirjas olemas, ei saanud välistada, et tulevikus tekib eelis.
- 185 Kohtuasjas T-479/11 esitatud hagi kolmanda väite esimeses osas vaidlustab Prantsuse Vabariik seisukoha, et eelis, mida riigitagatis IFPENile tekitab, võib avalduda tulevikus. Ta arvab seega, et kohustus edastada komisjonile teave IFPENi laenusumma ja lepingutingimuste kohta ei ole põhjendatud.
- 186 Kohtuistungil väitsid hagejad ka, et kohaldatavate õigusnormide, st 28. detsembri 2010. aasta seaduse nr 2010/1645 mitmeaastase finantsplaneerimise kohta aastateks 2011–2014 (loi n° 2010/1645, du 28 décembre 2010, de programmation des finances publiques pour les années 2011 à 2014, *JORF*, 29.12.2010, lk 22868) artikli 12 kohaselt ei tohi IFPEN sõlmida krediidiastutuses laenulepingut, mille kestus on üle 12 kuu. Komisjon väitis, et see argument on vastuvõetamatu põhjusel, et Prantsusmaa ametiasutused ei tuginenud sellele õigusaktile ametliku uurimismenetluse kestel.
- 187 Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et esiteks võib komisjon käsitletaval juhul IFPENi ning talle laene andvate pankade ja finantsasutuste suhete puhul tugineda 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses *La Poste* (C-559/12 P, EU:C:2014:217, punktid 98 ja 99) sedastatud lihtsalt eeldamise võimalusele, mille kohaselt on avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasneva kaudse ja piiramatult riigitagatise tagajärg tagatise saanud ettevõtja rahalise seisundi paranemine seeläbi, et vähenevad tema bilanssi tavaliselt koormavad kohustused.
- 188 Teiseks on tuvastatud, et IFPENi juhtumil lükati lihtsalt eeldamine 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse *La Poste* (C-559/12 P, EU:C:2014:217) tähenduses ümber.
- 189 Vaidlustatud otsuses tõdes komisjon, et alates IFPEN ümberkujundamisest avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks 2006. aasta juulis kuni vaidlustatud otsuses vaadeldava ajavahemiku lõpuni, st kuni 2010. aasta lõpuni ei saanud IFPEN tänu oma avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusele mingit tegelikku majanduslikku eelist soodsamate rahastamistingimuste näol kui tingimused, mille pangad ja finantsasutused oleksid talle andnud. Komisjon selgitas selles küsimuses välja, et mis puudutab pikemaid maksetähtaegu kui üks aasta, siis IFPEN ei võtnud krediidiastutustelt laenu alates tema staatuse muutusest kuni 2009. aasta lõpuni. 2009. aasta osas leidis komisjon ainult ühe laenu, mille maksetähtaeg oli alla aasta, summa oli tühine ja intressimäär kõrgem kui selle võrreldava laenu määr, mille IFPEN võttis 2005. aastal, st ajal, mil ta ei olnud veel riigitagatisega kaetud. 2010. aasta puhul tuvastas komisjon, et IFPEN sai neli krediidiinipakkumist, mille tingimused olid võrdväärset nendega, milles IFPEN leppis kokku enne oma staatuse muutust 2006. aastal (põhjendused 196–198).
- 190 Seega ilmneb komisjoni analüüsist, et IFPENi ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutusest ei avaldanud tema suhetele pankade ja finantsasutustega vaadeldaval perioodil mingit mõju.
- 191 Seega ei saa IFPENi ning pankade ja finantsasutuste suhete puhul ajavahemikul 2006–2010 IFPENi avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnevat kaudset ja piiramatult riigitagatist, mis ei andnud sellele ettevõtjale ainuelist, kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 192 Kui riigiabi andmist ei tuvastata, ei õigusta miski Prantsuse Vabariigi kohustust edastada komisjonile teave IFPENi laenusumma ja lepingutingimuste kohta või tõend, et need tingimused on turutingimustega kooskõlas.

- 193 Küsimuses, kas komisjonil on võimalik kasutada lihtsalt eeldamist 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) tähenduses, et asuda seisukohale, et kõnesolev tagatis kujutab endast IFPENile antud riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, sest see võib anda talle tulevikus eelise, mis õigustab Prantsuse Vabariigi kohustust edastada komisjonile teave IFPENi laenusumma ja lepingutingimuste kohta ja tõend, et need tingimused on kooskõlas turutingimustega, tuleb asuda seisukohale, et kui niisugune lihtsalt eeldamine nagu 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) sedastatud eeldamine on ümber lükatud, ei saa seda uuesti kasutada, kui ei esine nende asjaolude olulist muutust, milles see ümber lükati.
- 194 Käsitletaval juhul ilmneb kohtutoimikust, et komisjoni arvates on see, et kõnesolev tagatis tekitab IFPENile eelise, võimalik seetõttu, et see asutus võis võtta laenu turudelt laenu ja sõlmida enda rahastamiseks laenulepinguid. Eelise olemasolu eeldamise kohaldamist õigustabki see võimalus võtta laenu.
- 195 IFPENi võetud laenude tingimuste või talle pakutavate laenutingimuste põhjalik analüüs näitas siiski esiteks, et vaadeldaval ajavahemikul oli selle asutuse laenusumma peaaegu võrdne nulliga, sest ta võttis ainult ühe lühiajalise laenu, mille summa oli tühine. Teiseks on nii selle laenu tingimused kui ka IFPENile pakutud krediidiinitingimused – nagu on märgitud vaidlustatud otsuse punktides 197 ja 198 – kooskõlas turutingimustega, mis näitab, et tema ümberkujundamine avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks ei avaldanud mingit mõju tema suhetele pankade ja finantsasutustega. Selles olukorras ei saa komisjon tugineda lihtsalt põhikirjas ette nähtud laenuvõtmisvõimalusele ja asuda seisukohale, et IFPEN tulevast eelist saab tõendada eeldamise teel.
- 196 Ilma et oleks tarvis võtta seisukohta küsimuses, kas hagejate kohtuistungil esitatud argument, et IFPENil on seadusega keelatud laenu võtta, on vastuvõetav, tuleneb eelnevast, et komisjon on rikkunud ELTL artikli 107 lõiget 1 sellega, et ta kohustas Prantsuse Vabariiki edastama talle teave IFPEN laenusumma ja lepingutingimuste kohta või tõendi, et need tingimused on kooskõlas turutingimustega.
- 197 Kõikidest eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et komisjon ei ole suutnud vaidlustatud otsuses tõendada niisuguse eelise olemasolu, mille IFPEN võis saada tänu tema avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusasutuse staatusega kaasnevale riigitagatisele. Mis puudutab esiteks IFPENi suhteid pankade ja finantsasutustega, siis komisjon välistas sõnaselgelt tegeliku eelise olemasolu ajavahemikul alates selle ettevõtja ümberkujundamisest avalik-õiguslikuks tööstus- ja kaubandusasutuseks kuni 2010. aastani ning käsitleva juhtumi asjaoludel ei saa ta kasutada eeldamisvõimalust, mille Euroopa Kohus sedastas oma 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), et tõendada selle eelise esinemist tulevikus. Mis puudutab teiseks IFPENi ning tarnijate ja klientide suhteid, siis eespool punktides 95–131 esitatud kaalutlustest ilmneb, et kõnesolev tagatis ei saa anda IFPENile eelist, mille komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 214 ja 236 määratles.
- 198 Sellest järeldub, et kohtuasjas T-157/12 esitatud hagi teise väite esimese osa ja neljanda väitega ning kohtuasjas T-479/11 esitatud hagi esimese väite teise osa ja kolmanda väite esimese osaga tuleb nõustuda osas, milles need puudutavad selle eelise olemasolu, mille IFPEN võib tänu kõnesolevale tagatisele saada, ning ilma et oleks vaja analüüsida hagejate ülejäänud väiteid ja argumente, tuleb tõdeda, et komisjon kvalifitseeris väärtalt selle tagatise riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Tühistamise ulatus

- 199 Eespool punktis 198 esitatud järeldusest tuleneb, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada. Et vaidlustatud otsuse resolutsioon on keerukas, tuleb siiski analüüsida, missuguses ulatuses see otsus tühistada.

- 200 Kõigepealt tuvastas komisjon vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 1, et IFPENile avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatuse andmine andis viimasele piiramatu riigitagatise kogu tema tegevusele. Seejärel tegi komisjon vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 2 järeldused oma kaalutlustest, mille ta esitas selle otsuse põhjenduses 190, ning asus seisukohale, et IFPENi majandushuvi mittepakkuva tegevuse hõlmamine riigitagatisega ei kujuta endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 201 Lõpuks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse resolutsiooni teistes sätetes on viidatud järeldustele, mille komisjon tegi küsimuses, kas kõnesolev tagatis hõlmab IFPEN majandustegevust, st esiteks tehnosiirdeid tütarettevõtjate Axens, Prosernat ja Beicip-Franlab ainuõiguslikes tegevusvaldkondades ning teiseks lepingulise teadustegevusega seotud ja muid teenuseid kolmandatele isikutele ja tütarettevõtjatele. Komisjon asus seisukohale, et selle tegevuse hõlmatus kõnesoleva tagatisega kujutab endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses (vaidlustatud otsuse artikli 1 lõiked 4 ja 5), v.a tehnosiirdeid IFPENi ja Beicip-Franlabi vahel sõlmitud lepingule (vaidlustatud otsuse artikli 1 lõige 3). Vaidlustatud otsuse põhjendusest, eelkõige selle põhjendustest 243, 247 ja 250 ilmneb, et see väljaarvamine on tingitud sisuliselt sellest, et IFPENi ja Beicip-Franlabi suhete laad takistas kanda sellele tütarettevõtjale üle võimalikku eelist, mille IFPEN tänu kõnesolevale tagatisele sai.
- 202 Mis puudutab tegevusalasid, mille puhul komisjon tuvastas riigiabi olemasolu, siis vaidlustatud otsuse artiklites 4–12 on loetletud sisuliselt hulk tingimusi, mis peavad olema Prantsuse Vabariigi ja IFPENi puhul täidetud, et riigiabi võiks pidada siseturuga kokkusobivaks. IFPENi ja Beicip-Franlabi vahelise lepingu alusel toimuva tehnosiirde osas kohustab vaidlustatud otsuse artikkel 2 Prantsuse Vabariiki teatama komisjonile selle lepingu muutustest, v.a juhul, kui need võimaldavad välistada riigiabi olemasolu.
- 203 IFPEN ja Prantsuse Vabariik paluvad oma hagiavaldustes tühistada vaidlustatud otsus täies ulatuses.
- 204 Oma 5. mai 2014. aasta kirjades, mida on mainitud eespool punktis 36 ja milles nad võtsid seisukoha järelduste kohta, mis tuleb 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsusest La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) teha, loobusid hagejad väidetest, mis käsitlesid mõistega „avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusametuse“ kaasneva kaudse ja piiramatu riigitagatise olemasolu (vt punktid 36 ja 54 eespool).
- 205 Lisaks nõutakse väidetega, mille hagejad oma hagiavaldustes esitavad, ainult vaidlustatud otsuse tühistamist esiteks osas, milles on tuvastatud, et IFPENi majandustegevuse hõlmamine kõnesoleva tagatisega kujutab endast riigiabi – abi, mis kanti ka üle IFPENi tütarettevõtjatele, ning teiseks osas, milles on sellest tehtud järeldused ning määratud Prantsuse Vabariigile ja IFPENile mitmesugused teatamiskohustused (vt punktid 43, 45 ja 48–51 eespool).
- 206 Võttes arvesse kõike eelnevat ja käesolevate hagide analüüsi tulemust, tuleb vaidlustatud otsus tühistada osas, milles IFPEN avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametuse staatusega kaasnev tagatis on kvalifitseeritud riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses ning määratud kindlaks selle kvalifitseerimise tagajärjed, ning ülejäänud osas jätta hagid rahuldamata.

Kohtukulud

- 207 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Sama artikli lõige 3 sätestab, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda. Kui kohtuasja asjaolud seda õigustavad, võib Üldkohus siiski otsustada, et lisaks enda kohtukulude kandmisele mõistetakse poolelt välja ka osa teise poole kohtukuludest.
- 208 Antud juhul on nii hagejad kui ka komisjon osaliselt kohtuvaidluse kaotanud, kuna Üldkohus tühistab vaidlustatud otsuse osaliselt ja jätab hagid ülejäänud osas rahuldamata. Seega tuleb otsustada, et komisjon kannab kummaski kohtuasjas kaks kolmandikku oma kohtukuludest ja kaks kolmandikku

kummagi hageja kohtukuludest mõlemas liidetud kohtuasjas. Prantsuse Vabariik kannab ühe kolmandiku oma kohtukuludest ja ühe kolmandiku komisjoni kohtukuludest kohtuasjas T-479/11. Ka IFPEN kannab ühe kolmandiku oma kohtukuludest ja ühe kolmandiku komisjoni kohtukuludest kohtuasjas T-157/12.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

1. Tühistada komisjoni 29. juuni 2011. aasta otsuse 2012/26/EL riigiabi kohta C 35/08 (ex NN 11/2008), mida Prantsusmaa andis avalik-õiguslikule asutusele Institut Français du Pétrole artikli 1 lõiked 3–5 ja artiklid 2–12.
2. Jätta hagid ülejäänud osas rahuldamata.
3. Jätta kaks kolmandikku Euroopa Komisjoni kohtukuludest liidetud kohtuasjades T-479/11 ja T-157/12 tema enda kanda ning mõista temalt välja kaks kolmandikku Prantsuse Vabariigi ja IFP Énergies nouvelles'i kohtukuludest.
4. Jätta üks kolmandik Prantsuse Vabariigi kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja üks kolmandik Euroopa Komisjoni kohtukuludest kohtuasjas T-479/11.
5. Jätta üks kolmandik IFP Énergies nouvelles'i kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja üks kolmandik Euroopa Komisjoni kohtukuludest kohtuasjas T-157/12.

Gratsias

Kancheva

Wetter

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. mail 2016 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust	2
Menetlus ja poolte nõuded	7
Õiguslik käsitus	8
Väited, et on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, ning väited, mis käsitlevad küsimust, kas IFPENil oli eelis, ja eelise arvutamist	10
Eelis IFPENi ning tema tarnijate ja klientide suhetes	10
Eelis IFPENi suhetes pankade ja finantsasutustega	27
Tühistamise ulatus	29
Kohtukulud	30